

Європейська якість навчання для кращої успішності учнів

Збірник завдань у форматі PISA
для розвитку читацької
грамотності учнів

2022

В рамках Модуля Жана Моне
(620287-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-MODULE)
2020 - 2023 рр. в Інституті педагогіки
Національної академії педагогічних наук України

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

**Національна академія педагогічних наук України
Інститут педагогіки НАПН України**

**ЄВРОПЕЙСЬКА ЯКІСТЬ НАВЧАННЯ
ДЛЯ КРАЩОЇ УСПІШНОСТІ УЧНІВ**

Збірник завдань у форматі PISA для розвитку читацької грамотності учнів

Любов Божкова, Ольга Густенко, Світлана Дячок, Юлія Желізко, Тетяна Іскоростенська, Олена Лобунська, Вікторія Міхеєва, Алла Могила, Світлана Путятіна, Світлана Цінько

Укладачі – Олена Локшина і Оксана Заболотна

За загальною редакцією Олега Топузова

Київ

Педагогічна думка

2022

УДК 373.5.011.2:81'23]:159.955(076.54)

€ 24

Рекомендовано до друку
вченою радою Інституту педагогіки НАПН України
(протокол № 2 від 14 січня 2022 р.)

Рецензенти:

Горошкіна Олена Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу навчання української мови та літератури Інституту педагогіки НАПН України

Семенов Олена Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри української мови і літератури Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка

Сьомак Алла Михайлівна, учитель української мови та літератури, вчитель вищої категорії, старший учитель, заступник директора з навчально-виховної роботи Уманської загальноосвітньої школи I-III ступенів

Авторський колектив: Божкова Любов Олександрівна, Густенко Ольга Олександрівна, Дячок Світлана Олександрівна, Желіско Юлія Вікторівна, Іскоростенська Тетяна Миколаївна, Лобунська Олена Анатоліївна, Міхеєва Вікторія Геннадіївна, Могила Алла Григорівна, Путятіна Світлана Євгенівна, Цінько Світлана Василівна

Укладачі: Локшина Олена Ігорівна, Заболотна Оксана Адольфівна

За загальною редакцією Олега Михайловича Топузова

€ 24 **Європейська якість навчання для кращої успішності учнів** : збірник завдань у форматі PISA для розвитку читацької грамотності учнів / Любов Божкова, Ольга Густенко, Світлана Дячок, Юлія Желіско, Тетяна Іскоростенська, Олена Лобунська, Вікторія Міхеєва, Алла Могила, Світлана Путятіна, Світлана Цінько ; уклад.: Олена Локшина і Оксана Заболотна ; за заг. ред. Олега Топузова ; НАПН України, Ін-т педагогіки НАПН України [Електронне видання]. – Київ : Пед. думка, 2022. – 89 с.

DOI <https://doi.org/10.32405/978-966-644-607-0-2022-97>

ISBN 978-966-644-607-0

Збірник містить авторські завдання для розвитку читацької грамотності школярів на основі пробних тестових запитань PISA-2018. Завдання розроблено учасниками літньої школи «Європейська якість навчання для кращої успішності учнів», що проходила в Інституті педагогіки НАПН України (червень 2021).

Для вчителів закладів загальної середньої освіти, здобувачів освіти основної і старшої школи, студентів, аспірантів, науковців.

Видання здійснено в рамках Модуля Жана Моне «Європейська якість навчання для кращої успішності учнів» (620287-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-MODULE). який імплементується в Інституті педагогіки НАПН України впродовж 2020 – 2023 рр.

Підтримка Європейською Комісією цього видання не передбачає підтримку його змісту, який відображає лише думку учасників. Європейська Комісія не несе відповідальності за будь-яке використання інформації, яка тут міститься.

Ваші коментарі та пропозиції до цих матеріалів просимо надсилати на електронну адресу international.projects.undip@gmail.com

ISBN 978-966-644-607-0

УДК 373.5.011.2:81'23]:159.955(076.54)

© Інститут педагогіки НАПН України, 2022

© Авторський колектив, Топузов О.М., Локшина О.І., Заболотна О.А., 2022

© Педагогічна думка, 2022

Зміст

Пояснювальна записка	5
Завдання 1. 9 порад у сортуванні сміття	6
Сценарій для вчителя	6
Сценарій для учня	10
Завдання 2. Ода «До радості»	12
Сценарій для вчителя	12
Сценарій для учня	18
Завдання 3. Усесвітній день сну	22
Сценарій для вчителя	22
Сценарій для учня	27
Завдання 4. Вишиванка – оберіг і спадок української нації	29
Сценарій для вчителя	29
Сценарій для учня	34
Завдання 5. Вакцинація від COVID-19. Корисна інформація	36
Сценарій для вчителя	36
Сценарій для учня	40
Завдання 6. Гопак	42
Сценарій для вчителя	42
Сценарій для учня	48
Завдання 7. Фільм «Сторожова застава»	51
Сценарій для вчителя	51
Сценарій для учня	55
Завдання 8. Нобелівська премія	57
Сценарій для вчителя	57
Сценарій для учня	62
Завдання 9. Про сприйняття дійсності	65
Сценарій для вчителя	65
Сценарій для учня	70
Завдання 10. Цікаві факти про різдво	73
Сценарій для вчителя	73
Сценарій для учня	77
Завдання 11. Український хелловін або Велесова ніч: дата, історія, традиції, обряди, прикмети	79
Сценарій для вчителя	79
Сценарій для учня	85

З 2016 року українська шкільна освіта зазнає змін у рамках реформи «Нова українська школа», яка зосереджується на переході від трансляції учням теоретичних знань до формування ключових компетентностей і базових навичок. У 2018 році Україна вперше взяла участь у міжнародному дослідженні PISA-2018.

Отримані результати засвідчили, що українські 15-річні школярі за середнім балом сформованості у них читацької, математичної та грамотності з природничих наук відстають від школярів Естонії, Фінляндії та Польщі, які є країнами-лідерами ЄС у дослідженні PISA.

Завдання, акумульовані у збірнику, враховують досвід провідних європейських країн у дослідженні PISA з метою покращення успішності українських учнів. Це покликано наблизити Україну до стандартів ЄС та підвищити рівень якості національної шкільної освіти. Матеріали розроблено в рамках [модулю Жана Моне «Європейська якість навчання для кращої успішності учнів»](#) (620287-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-MODULE), що реалізується в Інституті педагогіки НАПН України впродовж 2020 - 2023 рр. Модуль орієнтовано на сприяння кращому усвідомленню українськими освітянами європейської політики та ознайомленню з ефективною практикою розвитку ключових компетентностей і базових навичок для навчання впродовж життя.

Пропоновані завдання є авторськими - вони підготовлені вчителями на основі пробних тестових запитань PISA-2018. Завдання є компетентнісно-орієнтованими і спрямовані на розвиток читацької компетентності здобувачів освіти. Структурно завдання представлено у двох форматах – варіант для вчителя з роз'ясненням критеріїв оцінювання і варіант для учня, який може бути використаний як роздатковий матеріал.

Сподіваємось, що матеріали цього збірника сприятимуть подальшій реалізації компетентнісного, діяльнісного та дитино-центрованого підходів, яким надано пріоритетності в рамках реформи «Нова українська школа».

Завдання 1. 9 порад у сортуванні сміття

Автори: Божкова Любов Олександрівна, Густенко Ольга Олександрівна, Міхеєва Вікторія Геннадіївна, Путятіна Світлана Євгенівна

Сценарій для вчителя

9 ПОРАД У СОРТУВАННІ СМІТТЯ

9 порад у сортуванні сміття

Відмовляйся без жалю!

Завжди відмовляйтесь від будь-яких непотрібних матеріалів, особливо від упаковки. Зменшення обсягу сміття - найкращий спосіб зменшити кількість твердих побутових відходів на звалищі

Мити чи не мити?

Очищуйте упаковки від залишків їжі, це допоможе людям, які працюють на сміттєпереробному заводі

Компостуйте майже все вологе або м'яке

Цей тип відходів складає половину обсягу всіх твердих відходів, заповнює звалища та виробляє газ метан, який у 20 разів більше забруднює, ніж вуглекислий газ

Чи мнете ви папір, кидаючи його в сміттєвий бак? СТОП!

Уникайте складання або зім'яття паперу, перш ніж викидати його. Причину легко зрозуміти: чим більше цілий папір, тим більше грошей він коштує, оскільки (целюлозні) волокна міцніші, збільшуючи кількість разів, що його можна переробити

Папір, що не має цінності

Жиро захищений та пластифікований папір, квитанції в банкоматах та супермаркетах (відмовляйтесь від таких), папір з клейким клеєм (відокремте клей від паперу), брудний туалетний та копіювальний папір, використані паперові серветки та рушники - не можуть бути перероблені, але їх можна компостувати.

Дороге скло

Щоб уникнути витрат на переробку скла, ми повинні боротися за збільшення використання багаторазових контейнерів. Повторно використовуйте скло по максимуму. По можливості уникайте пляшок з довгим горлом: вони не підлягають поверненню, а процес переробки все ще складний і дорогий

Не відривайте петельки з жерстяних банок

Не знімайте вкладки з коли або пивної банки. Вони можуть загубитися серед сміття і не бути переробленими

Упаковка для закусок

Такі вироби часто мають в упаковці тип пластику, який покритий тонким шаром алюмінію. Його можна переробити, але процес дорогий, і лише деякі компанії здатні за нього заплатити

Вичавіть зубну пасту

Туба виготовлена з поліетилену низької щільності, який є різновидом пластику. Тому намагайтеся вичавити з неї якомога більше зубної пасту і помістіть її в смітник разом з іншими пластиковими предметами

Попередження! Увага!

Небезпечні відходи не можна викидати у звичайний потік відходів. Як і споживачі, які їх купують, компанії, що виробляють токсичні товари, повинні нести відповідальність за їх утилізацію. Таким чином, вони повинні забезпечити місця збору, де матеріали можна безпечно забрати та переробити.

Деякі приклади:

Пляшки та пакети з ліками

Батареї, лампи та чорнильні картриджі

Токсичні капсули від кави

Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту: змішаний (поєднання цілісного й перерваного форматів).

Тип тексту: виклад-роз'яснення.

Ситуація: особистісна.

Розташування і розмір тексту – 1 сторінка

Відповідаючи на питання, скористайтеся інформацією на попередній сторінці

Завдання 1. 9 порад у сортуванні сміття

Який предмет може загубитися серед сміття і не бути переробленим?

- A. дороге скло
- B. упаковка для закусок
- C. ковпачок від зубної пасти
- D. петелька з жерстяних банок
- E. папір

Оцінювання завдання 1

Процеси читання: розуміння тексту, а саме інтегрування смислів і формулювання умовиводу на основі поєднання інформації з тексту й схемою.

Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту: змішаний.

Тип тексту: виклад-роз'яснення.

Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

Код 1:	Відповідь петелька з жерстяних банок	з
--------	---	---

Відповідь не зараховано

Код 0:	Інші відповіді
Код 9:	Відповіді немає

ЗАВДАННЯ 2А: 9 порад у сортуванні сміття

Який тип відходів виділяє газ метан і забруднює повітря у 20 разів більше ?

Оцінювання завдання 2А

Процеси читання: розуміння тексту, а саме інтегрування смислів і формулювання умовиводу на основі поєднання інформації з тексту й схеми.

Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту: змішаний.

Тип тексту: виклад-роз'яснення.

Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

	Пояснення, які головні моменти мають бути враховані	Приклади відповідей, які будуть зараховані повністю
Код 1:	Вологе або м'яке	Фрукти Овочі Залишки їжі

Відповідь не зараховано

	Пояснення, які відповіді не будуть зараховані	Приклади відповідей, які не будуть зараховані
Код 0:	інші відповіді, зокрема зображення на схемі	Побутові відходи Вологий чи забруднений папір Промислові відходи

Код 9: Відповіді немає

ЗАВДАННЯ 2Б: 9 порад у сортуванні сміття**Чому в одній з порад нам рекомендують використовувати багаторазові контейнери?****Оцінювання завдання 2Б****Процеси читання:** осмислення форми тексту: визначення підстави для рішення автора щодо схеми.**Формат тексту:** змішаний.**Ресурс тексту:** одиничний.**Тип тексту:** виклад-роз'яснення.**Ситуація:** особистісна.**Відповідь зараховано повністю**

	Пояснення, які головні моменти мають бути враховані	Приклади відповідей, які будуть зараховані повністю
Код 1:	Процес переробки скла складний і дорогий	-Переробляти скло дорого -Процес переробки скла дорогий і складний -Переробка це дорого

Відповідь не зараховано

	Пояснення, які відповіді не будуть зараховані	Приклади відповідей, які не будуть зараховані
Код 0:	Інші відповіді, зокрема й ті, де учень зробить позначки на схемі	Тому що контейнери легко переробляти

Код 9: Відповіді немає

ЗАВДАННЯ 3. 9 порад у сортуванні сміття**В якому з рядків всі перелічені відходи вважаються токсичними?**

- A. упаковка для закусок, качан від яблука, туба
- B. картриджі, пляшки від ліків, лампи
- C. папір з клейким клеєм, жерстяні банки
- D. батарейки, пакети для сміття, скло

Оцінювання завдання 3

Процеси читання: розуміння тексту, а саме інтегрування смислів і формулювання умовиводу: визначення головної ідеї, покладеної в основу схеми
Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту: змішаний (поєднання цілісного й перерваного форматів).

Тип тексту: виклад-роз'яснення.

Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

Код 1:	Відповідь: лампи _____ картриджі, _____ пляшки _____ від _____ ліків,
--------	---

Відповідь не зараховано

Код 0:	Інші відповіді
Код 9:	Відповіді немає

ЗАВДАННЯ 4. 9 порад у сортуванні сміття

Уникати складання або зім'яття паперу потрібно з такої причини:

- A. його можна компостувати
- B. не може бути перероблений, але можна компостувати
- C. його можна переробляти ще кілька разів
- D. тому що він псується

Оцінювання завдання 4

Процеси читання: розуміння тексту, а саме формулювання умовиводу на основі інформації.
Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту: змішаний (поєднання цілісного й перерваного форматів).

Тип тексту: виклад-роз'яснення

Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

Код 1:	Відповідь: його можна переробляти кілька разів _____
--------	--

Відповідь не зараховано

Код 0:	Інші відповіді
Код 9:	Відповіді немає

9 ПОРАД У СОРТУВАННІ СМІТТЯ

9 порад у сортуванні сміття

Відмовляйся без жалю!

Завжди відмовляйтесь від будь-яких непотрібних матеріалів, особливо від упаковок. Зменшення обсягу сміття - найкращий спосіб зменшити кількість твердих побутових відходів на звалищі

Мити чи не мити?

Очищуйте упаковки від залишків їжі, це допоможе людям, які працюють на сміттєпереробному заводі

Компостуйте майже все вологе або м'яке

Цей тип відходів складає половину обсягу всіх твердих відходів, заповнює звалища та виробляє газ метан, який у 20 разів більше забруднює, ніж вуглекислий газ

Чи мнете ви папір, кидаючи його в сміттєвий бак? СТОП!

Уникайте складання або зім'яття паперу, перш ніж викидати його. Причину легко зрозуміти: чим більше цілий папір, тим більше грошей він коштує, оскільки (целюлозні) волокна міцніші, збільшуючи кількість разів, що його можна переробити

Папір, що не має цінності

Жиро захищений та пластифікований папір, квитанції в банкоматах та супермаркетах (відмовляйтесь від таких), папір з клейким клеєм (відокремте клей від паперу), брудний туалетний та копіювальний папір, використані паперові серветки та рушники - не можуть бути перероблені, але їх можна компостувати.

Дороге скло

Щоб уникнути витрат на переробку скла, ми повинні боротися за збільшення використання багаторазових контейнерів. Повторно використовуйте скло по максимуму. По можливості уникайте пляшок з довгим горлом: вони не підлягають поверненню, а процес переробки все ще складний і дорогий

Не відривайте петельки з жерстяних банок

Не знімайте вкладки з коли або пивної банки. Вони можуть загубитися серед сміття і не бути переробленими

Упаковка для закусок

Такі вироби часто мають в упаковці тип пластику, який покритий тонким шаром алюмінію. Його можна переробити, але процес дорогий, і лише деякі компанії здатні за нього заплатити

Вичавіть зубну пасту

Туба виготовлена з поліетилену низької щільності, який є різновидом пластику. Тому намагайтесь вичавити з неї якомога більше зубної пасту і помістіть її в смітник разом з іншими пластиковими предметами

Попередження! Увага!

Небезпечні відходи не можна викидати у звичайний потік відходів. Як і споживачі, які їх купують, компанії, що виробляють токсичні товари, повинні нести відповідальність за їх утилізацію. Таким чином, вони повинні забезпечити місця збору, де матеріали можна безпечно забрати та переробити.

Деякі приклади:

Пляшки та пакки з ліками

Батареї, лампи та чорнильні картриджі

Токсичні капсули від кави

Відповідаючи на питання, скористайтеся інформацією на попередній сторінці

Завдання 1. 9 порад у сортуванні сміття

Який предмет може загубитися серед сміття і не бути переробленим?

- A. дороге скло
- B. упаковка для закусок
- C. ковпачок від зубної пасти
- D. петелька з жерстяних банок
- E. папір

ЗАВДАННЯ 2А: 9 порад у сортуванні сміття

Який тип відходів виділяє газ метан і забруднює повітря у 20 разів більше ?

ЗАВДАННЯ 2Б: 9 порад у сортуванні сміття

Чому в одній з порад нам рекомендують використовувати багаторазові контейнери?

ЗАВДАННЯ 3. 9 порад у сортуванні сміття

В якому з рядків всі перелічені відходи вважаються токсичними?

- A. упаковка для закусок, качан від яблука, туба
- B. картриджі, пляшки від ліків, лампи
- C. папір з клейким клеєм, жерстяні банки
- D. батарейки, пакети для сміття, скло

ЗАВДАННЯ 4. 9 порад у сортуванні сміття

Уникати складання або зім'яття паперу потрібно з такої причини:

- A. його можна компостувати
- B. не може бути перероблений, але можна компостувати
- C. його можна переробляти ще кілька разів
- D. тому що він псується

Завдання 2. Ода «До радості»

Автори: Дячок Світлана Олександрівна, Іскоростенська Тетяна Миколаївна, Могила Алла Григорівна, Цінько Світлана Василівна

Сценарій для вчителя

ОДА “ДО РАДОСТІ”

Не секрет, що музика здатна змінити настрої кожної людини. Вона супроводжувала людство від найдавніших часів. Будь-яке святкове дійство неможливо уявити без музичного супроводу. Легко наспівуються рядки під час роботи для підбадьорення чи коли пісню виконуємо в хорі. Гімном Європейського Союзу стала інструментальна версія оди «До радості» Людвіга ван Бетховена, що була написана до однойменного тексту Фрідріха Шіллера, і це не випадково. Вірш виражав ідеалістичні погляди поета на стосунки між усіма представниками людської раси - ідеали, які поділяв і Бетховен.

Хоча музику написано на конкретні вірші, Рада Європи затвердила гімн без слів, аби не підносити якоїсь із європейських мов над іншими, бо це б суперечило ідеї єдності та рівнозначності народів Європи. Дев'ята симфонія Бетховена часто інструменталізувалася можновладцями. За мотивами симфонії Бетховена було складено мелодію гімну Німецької демократичної республіки. У 1985 році оду «До радості» схвалили Рада ЄС, а також глави держав і урядів як офіційний Гімн Європейського Союзу <https://youtu.be/q30GxJk0SII>

Радість, гарна іскро Божа!
Несказанно любо нам
Увійти, царице гожа,
В твій пресвітлий дивний храм.
Все, що строго ділить мода,
В'яжеш ти одним вузлом,
Розцвітає братня згода
Під благим твоїм крилом.
Хор
Обніміться, мільйони,
Поцілуйтесь, мов брати!
Вічний Отче доброти,
Дай нам ласки й охорони!

Кого доля ошастила
Тим, що другові він друг,
Кого любить лада мила, —
Йдіть до нас в веселий круг.
Йдіть усі, хто зве своєю
В світі душу хоч одну!
Хто ж весь вік черствів душею —

Йди у іншу сторону.
Хор
Хто живе в земній юдолі,
Всяк симпатії скорись!
Нас веде вона у вись.
Де Всесильний на престолі.

Радість п'ють усі істоти
З груді матері-землі,
Ті солодкі щедроті
Мають всі — і добрі, й злі.
Радість нас вином сп'яняє
І цілунком огневим;
І черв'як утіху знає,
І небесний херувим.
Хор
Поклоніться, міліони,
Перед мудрістю Творця!
Сповніть милістю серця
І чиніть його закони.

Радість — всесвіту пружина,
Радість — творчості душа,
Дивна космосу машина
Нею живиться й руша.
Радість квіти розвиває
І розгін дає сонцям;
Їх в простори пориває,
Не відомі мудрецам.
Хор
Як у безмірі світила
Хором райдужним пливуть,
Браття, йдіть у славу путь,
Що вам радість освятила.

Вчених з істини свічада
Радість успіхом віта,
До чеснот провадить радо,
Хоч тропа до них крута;
На ясній вершині віри
Поднімає хоругов,
В день воскресний на Псалтирі
Славить тих, хто смерть зборов.
Хор
Будьте мужні, міліони!
Вірте, страдні, в кращий світ!
Тих, що справдять заповіт,
Прийме Бог у вічне лоно,

Божество не наградиме, —
От би нам зрівнявся з ним!

Хай радіють із радими
Горе й злидні в крузі цім!
Не відомста, не погрози —
Всепрощення ворогам!
Хай не ллють у скруті сльози,
Не гризуться каяттям.
Хор
Знищим книги борговії!
Помиримося усі!
Браття! На небесі
Не забуде благодії.

Радість в келихах шумує,
Плин іскристий виграє,
Канібалів лють гамує
Кволим духу додає.
В день весілля а чи тризни,
Коли ходить круговий,
Хай до неба піна бризне,
Дух прославимо благий!
Хор
Все хвалу йому співає —
Хай гримить псалом гучний!
Дух прославимо благий,
Що над зорями витає!

Будь твердим в лиху годину,
Поміч скривдженим давай,
Всюди правду знай єдину,
Зроду клятви не ламай,
Не знижайсь перед потужним,
Коли треба — важ життям!
Шана й слава чесним, мужнім,
Згуба підлим брехунам!
Хор
Станьмо дружною сім'єю,
Жити правдою й добром
Присягнімо цим вином
Перед вишнім Судією!

Рекомендований ресурс тексту: одиничний.

Рекомендований формат тексту: змішаний (поєднання цілісного й перерваного форматів).

Рекомендований тип тексту: розповідь.

Рекомендована ситуація: особистісна.

Рекомендоване розташування і розмір тексту – 1 сторінка

Відповідаючи на питання, скористайтеся інформацією на попередніх сторінках

Завдання 1. ОДА “ДО РАДОСТІ”

Чому Рада Європи затвердила гімн Європейського Союзу без слів?

- A. Щоб не підносити якоїсь із європейських мов над іншими.
- B. Щоб не використовувати текст, який суперечить ідеалам ЄС.
- C. Щоб звернути більшу увагу на постать композитора, а не автора.
- D. Щоб не підносити німецьку мову, країна носій якої не входить до ЄС.

Оцінювання завдання 1

Процеси читання: розуміння тексту, а саме інтегрування смислів і формулювання умовиводу на основі поєднання інформації з тексту й уміння інтегрувати власні знання (історія, мистецтво).

Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту: змішаний (поєднання цілісного й перерваного форматів).
Тип тексту: розповідь.
Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

Код 1:	Відповідь А. Щоб не підносити якоїсь із європейських мов над іншими
--------	---

Відповідь не зараховано

Код 0:	Інші відповіді
Код 9:	Відповіді немає

ЗАВДАННЯ 2А: ОДА “ДО РАДОСТІ”

Ода “До радості» є політичним маніфестом Бетховена, адже тут показано майбутнє, про яке мріяв композитор. Прочитайте твір і назвіть, на які європейські цінності посилається його автор (назвіть 5-6 цінностей)

Оцінювання завдання 2А

Процеси читання: розуміння тексту, а саме інтегрування смислів і формулювання умовиводу на основі поєднання інформації з тексту й повноти розуміння запропонованого тексту.

Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту: змішаний (поєднання цілісного й перерваного форматів).
Тип тексту: розповідь.
Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

	Пояснення, які головні моменти мають бути враховані	Приклади відповідей, які будуть зараховані повністю
Код 1:	У відповіді має бути вказано 5-6 європейських цінностей, які проголошені у творі.	Рівність, патріотизм, людяність, свобода, повага до людей, віра в інших, любов, доброта, гідність, дисципліна, дружба, мудрість, родина, толерантність, розуміння, прощення, терпіння, знання, щедрість, чесність, оптимізм, життя, надія.

Відповідь не зараховано

	Пояснення, які відповіді не будуть зараховані	
Код 0:	У відповіді немає презентованих ідей.	Наведено менше п'яти відповідей
Код 9:	Відповіді немає	

ЗАВДАННЯ 2Б: ОДА “ДО РАДОСТІ”

У чому актуальність оди “До радості» в наш час? Наведіть приклади з тексту на доведення своєї точки зору.

Оцінювання завдання 2Б

Процеси читання: осмислення форми тексту: визначення підстави для рішення автора щодо реалізації свого задуму.

Формат тексту: змішаний (поєднання цілісного й перерваного форматів).

Тип тексту: розповідь.

Ситуація: особистісна.

Ресурс тексту: одиничний.

Відповідь зараховано повністю

	Пояснення, які головні моменти мають бути враховані	Приклади відповідей, які будуть зараховані повністю
Код 1:	Висловлення власної думки з опертям на прочитаний текст, наведення цитат на підтвердження своєї думки	У цьому творі виражаються ідеалістичні погляди на стосунки між усіма представниками людської раси

Відповідь не зараховано

	Пояснення, які відповіді не будуть зараховані	
Код 0:	Відповідь не стосується поставленого питання, або автор відхилився від запропонованої теми	Приклади відповідей, які не будуть зараховані
Код 9:	Відповіді немає	

ЗАВДАННЯ 3. ОДА “ДО РАДОСТІ”

Чому Гімном Європейського Союзу обрано оду “До радості”?

- A. У ній проголошено ідеї людиноцентризму, волі й братерства.
- B. У ній проголошено ідеї братерства, свободи і рівності
- C. Бо Шіллер - найвідоміший письменник Європи.
- D. Бо музична версія Людвіга ван Бетховена набрала найбільше голосів.

Оцінювання завдання 3

Процеси читання: розуміння тексту, а саме інтегрування смислів і формулювання умовиводу: визначення головної ідеї, покладеної в основу запропонованого твору.

Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту: змішаний (поєднання цілісного й перерваного форматів).

Тип тексту: розповідь.

Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

Код 1:	Відповідь B. У ній проголошені ідеї братерства, свободи і рівності.
--------	---

Відповідь не зараховано

Код 0:	Інші відповіді
Код 9:	Відповіді немає

ЗАВДАННЯ 4. ОДА “ДО РАДОСТІ”

Перейшовши за покликанням чи відсканувавши QR-код, поданими вище, прослухайте інструментальну версію гімну. Подумайте, з якої причини симфонія користувалася особливою популярною серед можновладців і була гімном Німецької демократичної республіки, а пізніше ввійшла до символіки ЄС?

- A. Вона налаштовує на роздуми про життя.
- B. Вона робить людей рабами і змушує працювати.
- C. Вона викликає почуття ейфорії
- D. Вона викликає відчуття тріумфу.

Оцінювання завдання 4

Процеси читання: розуміння тексту, а саме формулювання умовиводу на основі поєднання інформації з двох непов'язаних джерел: тексту і літературознавства.

Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту: змішаний (поєднання цілісного й перерваного форматів).

Тип тексту: розповідь.

Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

Код 1:	Відповідь D. Вона викликає відчуття тріумфу.
--------	--

Відповідь не зараховано

Код 0:	Інші відповіді
Код 9:	Відповіді немає

ОДА «ДО РАДОСТІ»

Не секрет, що музика здатна змінити настрої кожної людини. Вона супроводжувала людство від найдавніших часів. Будь-яке святкове дійство неможливо уявити без музичного супроводу. Легко наспівуються рядки під час роботи для підбадьорення чи коли пісню виконуємо в хорі. Гімном Європейського Союзу стала інструментальна версія оди «До радості» Людвіга ван Бетховена, що була написана до однойменного тексту Фрідріха Шіллера, і це не випадково. Вірш виражав ідеалістичні погляди поета на стосунки між усіма представниками людської раси - ідеали, які поділяв і Бетховен.

Хоча музику написано на конкретні вірші, Рада Європи затвердила гімн без слів, аби не підносити якоїсь із європейських мов над іншими, бо це б суперечило ідеї єдності та рівнозначності народів Європи. Дев'ята симфонія Бетховена часто інструменталізувалася можновладцями. За мотивами симфонії Бетховена було складено мелодію гімну Німецької демократичної республіки. У 1985 році оду «До радості» схвалили Рада ЄС, а також глави держав і урядів як офіційний Гімн Європейського Союзу <https://youtu.be/q30GxJk0SII>

Радість, гарна іскро Божа!
Несказанно любо нам
Увійти, царице гожа,
В твій пресвітлий дивний храм.
Все, що строго ділить мода,
В'яжеш ти одним вузлом,
Розцвітає братня згода
Під благим твоїм крилом.
Хор
Обніміться, мільйони,
Поцілуйтесь, мов брати!
Вічний Отче доброти,
Дай нам ласки й охорони!

Кого доля ошастила
Тим, що другові він друг,
Кого любить лада мила, —
Йдіть до нас в веселий круг.
Йдіть усі, хто зве своєю
В світі душу хоч одну!
Хто ж весь вік черствів душею —
Йди у іншу сторону.

Хор
Хто живе в земній юдолі,
Всяк симпатії скорись!
Нас веде вона у вись.
Де Всесильний на престолі.

Радість п'ють усі істоти
З груді матері-землі,
Ті солодкіі щедроти
Мають всі — і добрі, й злі.
Радість нас вином сп'яняє
І цілунком огневим;
І черв'як утіху знає,
І небесний херувим.

Хор
Поклоніться, міліони,
Перед мудрістю Творця!
Сповніть милістю серця
І чиніть його закони.

Радість — всесвіту пружина,
Радість — творчості душа,
Дивна космосу машина
Нею живиться й руша.
Радість квіти розвиває
І розгін дає сонцям;
Їх в простори пориває,
Не відомі мудрецам.

Хор
Як у безмірі світила
Хором райдужним пливуть,
Браття, йдіть у славу путь,
Що вам радість освятила.

Вчених з істини свічада
Радість успіхом віта,
До чеснот провадить радо,
Хоч тропа до них крута;
На ясній вершині віри
Поднімає хоругов,
В день воскресний на Псалтирі
Славить тих, хто смерть зборов.

Хор
Будьте мужні, міліони!
Вірте, страдні, в кращий світ!
Тих, що справдять заповіт,
Прийме Бог у вічне лоно,

Божество не наградиме, —
От би нам зрівнявся з ним!
Хай радіють із радими
Горе й злидні в крузі цім!
Не відомста, не погрози —
Всепрощення ворогам!
Хай не ллють у скруті сльози,
Не гризуться каяттям.

Хор
Знищим книги борговії!
Помиримося усі!
Браття! На небесі
Не забуде благодії.

Радість в келихах шумує,
Плин іскристий виграє,
Канібалів лють гамує
Кволим духу додає.
В день весілля а чи тризни,
Коли ходить круговий,
Хай до неба піна бризне,
Дух прославимо благий!
Хор
Все хвалу йому співає —
Хай гримить псалом гучний!
Дух прославимо благий,
Що над зорями витає!

Будь твердим в лиху годину,
Поміч скривдженим давай,
Всюди правду знай єдину,
Зроду клятви не ламай,
Не знижайсь перед потужним,
Коли треба — важ життям!
Шана й слава чесним, мужнім,
Згуба підлим брехунам!
Хор
Станьмо дружною сім'єю,
Жити правдою й добром
Присягнімо цим вином
Перед вишнім Судією!

Відповідаючи на питання, скористайтеся інформацією на попередній сторінці

Завдання 1. ОДА “ДО РАДОСТІ”

Чому Рада Європи затвердила гімн Європейського Союзу без слів?

- A. Щоб не підносити якоїсь із європейських мов над іншими.
- B. Щоб не використовувати текст, який суперечить ідеалам ЄС.
- C. Щоб звернути більшу увагу на постать композитора, а не автора.
- D. Щоб не підносити німецьку мову, країна носій якої не входить до ЄС.

ЗАВДАННЯ 2А: ОДА “ДО РАДОСТІ”

Ода “До радості» є політичним маніфестом Бетховена, адже тут показано майбутнє, про яке мріяв композитор. Прочитайте твір і назвіть, на які європейські цінності посилається його автор (назвіть 5-6 цінностей)

ЗАВДАННЯ 2Б: ОДА “ДО РАДОСТІ”

У чому актуальність оди “До радості» в наш час? Наведіть приклади з тексту на доведення своєї точки зору.

ЗАВДАННЯ 3. ОДА “ДО РАДОСТІ”

Чому Гімном Європейського Союзу обрано оду “До радості”?

- A. У ній проголошено ідеї людиноцентризму, волі й братерства.
- B. У ній проголошено ідеї братерства, свободи і рівності
- C. Бо Шіллер - найвідоміший письменник Європи.
- D. Бо музична версія Людвіга ван Бетховена набрала найбільше голосів.

ЗАВДАННЯ 4. ОДА “ДО РАДОСТІ”

Перейшовши за покликанням чи відсканувавши QR-код, поданими вище, прослухайте інструментальну версію гімну. Подумайте, з якої причини симфонія користувалася особливою популярною серед можновладців і була гімном Німецької демократичної республіки, а пізніше ввійшла до символіки ЄС?

- A. Вона налаштовує на роздуми про життя.
- B. Вона робить людей рабами і змушує працювати.
- C. Вона викликає почуття ейфорії
- D. Вона викликає відчуття тріумфу.

Завдання 3. Усесвітній день сну

Автор: Дячок Світлана Олександрівна

Сценарій для вчителя

Усесвітній день сну відзначається щорічно в ту п'ятницю березня, що перед днем весняного рівнодення в рамках проекту Всесвітньої організації охорони здоров'я. Усесвітній день сну запроваджено в 2008 році. У цей день міжнародні медичні організації нагадують людям про проблему недосипання та безсоння, закликають до здорового способу життя.

У 2011 році Всесвітній день сну був присвячений проблемам дитячого сну, а у 2019 році у цей день звучав слоган «Здоровий сон - здорове старіння». До речі, гасла цього дня у різні роки звучать по-різному: «Регулярний сон, здорове майбутнє», «Коли сон міцний, здоров'я та щастя достатньо», «Спіть добре, ростіть здоровими».

Усесвітній день сну – це заклик до всіх спеціалістів, що займаються сном, пропагувати та інформувати людей про важливість сну для досягнення оптимальної якості життя та покращення глобального здоров'я.

Запам'ятай кілька корисних звичок, які допоможуть тобі поліпшити сон:

- Дотримуйтесь режиму сну
- Лягайте спати та прокидайтесь в один і той самий час. Навіть на вихідних
- Використовуйте ліжко виключно для сну
- Створіть заспокійливу атмосферу в кімнаті
- Тиха, темна, заспокійлива атмосфера та комфортна прохолодна температура в спальні сприятимуть сну. Увечері не вмикайте яскраве світло.
- Приберіть девайси, електронні пристрої, зокрема - телевізори, комп'ютери, смартфони зі спальні або принаймні вимикайте їх за 30 хвилин до сну.

До речі, дітям потрібно лягати спати до 22.00 год.

У літературних творах часто наявний мотив сну. Так, увесь сюжет твору «Лелія» Лесі Українки відбувається у сні хлопчика, який разом із царицею ельфів Лелією подорожує. У творі «Чотири сестри» Валерія Шевчука, недосипання однієї із героїнь призвело до швидкого старіння та помилок у прийнятті рішень. Мотив сну є провідним у цій казці-притчі. Крім того автор закликає за жодних обставин не втрачати почуття власної гідності та людяності, а також бути толерантним.

УСЕВІТНІЙ ДЕНЬ СНУ

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ				СКІЛЬКИ ГОДИН ПОТРІБНО СПАТИ ЛЮДЯМ РІЗНОГО ВІКУ		
ВІК		РЕКОМЕНДОВАНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН СНУ НА ДОБУ				
	НОВОНАРОДЖЕНІ	0–3 МІСЯЦІВ	14–17 ГОДИН			
	НЕМОВЛЯТА	4–12 МІСЯЦІВ	12–16 ГОДИН, ВКЛЮЧНО З ДРІМОТОЮ			
	МАЛЮКИ	1–2 РОКИ	11–14 ГОДИН, ВКЛЮЧНО З ДРІМОТОЮ			
	ДІТИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	3–5 РОКІВ	10–13 ГОДИН, ВКЛЮЧНО З ДРІМОТОЮ			
	ДІТИ ШКІЛЬНОГО ВІКУ	6–12 РОКІВ	9–12 ГОДИН			
	ПІДЛІТКИ	13–18 РОКІВ	8–10 ГОДИН			
	ДОРΟΣЛІ	18–60 РОКІВ	7 АБО БІЛЬШЕ ГОДИН ЗА НІЧ			
		61–64 РОКІВ	7–9 ГОДИН			
		65 РОКІВ ТА СТАРШОГО ВІКУ	7–8 ГОДИН			

Малюнок 1. Ообов'язкова кількість годин сну на добу, якої повинні дотримуватися люди різного віку

Малюнок 2. Білокоса і Чорний птах – герої твору Валерія Шевчука

Рекомендований ресурс тексту: одиничний.

Рекомендований формат тексту: змішаний (поєднання цілісного й перерваного форматів).

Рекомендований тип тексту: розповідь.

Рекомендована ситуація: особистісна.

Рекомендоване розташування і розмір тексту – 1 сторінка

Відповідаючи на питання, скористайтеся інформацією на попередній сторінці

ЗАПИТАННЯ 1: УСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ СНУ

Яке із гасел звучало у Всесвітній день сну у 2011 році?

A «Спіть добре, ростіть здоровими»

B «Виспався перед дорогою – доїхав / доїхала без проблем»

C «Коли сон міцний, здоров'я та щастя достатньо»

D «Здоровий сон – здорове старіння»

E «Здорове тіло – здоровий дух»

Оцінювання завдання 1

Процеси читання: розуміння тексту, а саме інтегрування смислів і формулювання умовиводу на основі поєднання інформації з тексту й уміння інтегрувати власні знання (основи здоров'я).

Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту:

змішаний (поєднання цілісного й перерваного форматів).

Тип тексту: розповідь.

Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

Код 1:	Відповідь А. «Спіть добре, ростіть здоровими»
--------	---

Відповідь не зараховано

Код 0:	Інші відповіді
--------	----------------

Код 9:	Відповіді немає
--------	-----------------

ЗАВДАННЯ 2А: УСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ СНУ

Режим сну – це важливо! Переглянь рисунок 1 і напиши, використовуючи інформацію в таблиці і в тексті, о котрій годині варто лягати спати і о котрій просинатися тобі і твоїм одноліткам, щоби вести здоровий спосіб життя (у записах використовуй годину без хвилин, а також враховуй режим учня, який навчається, а не відпочиває).

Оцінювання завдання 2А

Процеси читання: розуміння тексту, а саме інтегрування смислів і формулювання умовиводу на основі поєднання інформації з тексту й повноти розуміння запропонованої інфографіки.

Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту:

змішаний (поєднання цілісного й перерваного форматів).

Тип тексту: розповідь.

Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

	Пояснення, які головні моменти мають бути враховані	Приклади відповідей, які будуть зараховані повністю
Код 1:	Якщо це п'ятикласники, то їх вік у поданій таблиці 6-12 років, отож – 9-12 годин.	Якщо це п'ятикласники, то їх вік у поданій таблиці 6-12 років, отож – 9-12 годин. <ul style="list-style-type: none"> • 21.00 - 06.00 • 22.00 - 07.00 • 21.00 - 07.00 • 22.00 - 08.00 • 21.00 - 08.00

Відповідь не зараховано

	Пояснення, які відповіді не будуть зараховані	
Код 0:	У відповіді не зазначені 9, 10, 11 чи 12 годин сну.	Відсутні посилання на годину, неправильно вирахована кількість годин, недоречно вказано годину початку сну і підйому.
Код 9:	Відповіді немає	

ЗАВДАННЯ 2Б: УСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ СНУ

Придумай слоган за мотивами казки «Чотири сестри» Валерія Шевчука, враховуючи ті проблеми, які автор порушив у творі.

Процеси читання: осмислення форми тексту: визначення підстави для рішення автора щодо реалізації свого задуму.

Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту: змішаний (поєднання цілісного й перерваного форматів).

Тип тексту: розповідь.

Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

	Пояснення, які головні моменти мають бути враховані	Приклади відповідей, які будуть зараховані повністю
Код 1:	У відповіді повинен бути заклик за жодних обставин не втрачати почуття власної гідності та людяності, а також бути толерантним	Лягай спати вчасно – і прийматимеш правильні рішення.

		Щоб не втратити власної гідності та людяності – дотримуйся режиму сну. Добрий сон допоможе прийняти правильне рішення і залишатися людиною. Та ін.
--	--	--

Відповідь не зараховано

	Пояснення, які відповіді не будуть зараховані	Приклади відповідей, які не будуть зараховані
Код 0:	Заклики, у яких немає жодного натяку на прив'язку режиму сну до життєвих обставин та поведінки героїв.	Гасла – використані в стимулі завдання. Гасла, у яких немає натяків на зв'язок тексту стимулу із твором Валерія Шевчука «Чотири сестри»
Код 9:	Відповіді немає	

ЗАВДАННЯ 3. УСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ СНУ

Окрім режиму дня, кожній людині варто дотримуватися певних корисних звичок. Яка із порад точно НЕ підійде Білокосій, героїні твору «Чотири сестри» Валерія Шевчука?

A Дотримуйтесь режиму сну

B Лягайте спати та прокидайтесь в один і той самий час

C Створіть заспокійливу атмосферу в кімнаті

D Приберіть девайси, електронні пристрої, зокрема - телевізори, комп'ютери, смартфони зі спальні або принаймні вимикайте їх за 30 хвилин до сну

E Лягайте спати вчасно

Оцінювання завдання 3

Процеси читання: розуміння тексту, а саме інтегрування смислів і формулювання умовиводу: визначення причини.

Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту: змішаний (поєднання цілісного й перерваного форматів).

Тип тексту: розповідь.

Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

Код 1:	Відповідь D Приберіть девайси, електронні пристрої, зокрема - телевізори, комп'ютери, смартфони зі спальні або принаймні вимикайте їх за 30 хвилин до сну
--------	---

Відповідь не зараховано

Код 0:	Інші відповіді
Код 9:	Відповіді немає

ЗАВДАННЯ 4. УСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ СНУ

Розглянь малюнок 2. Яке із гасел можна було б запропонувати Білокоській, героїні твору «Чотири сестри» Валерія Шевчука?

А «Спіть добре, ростіть здоровими»

В «Виспався перед дорогою – доїхав / доїхала без проблем»

С «Коли сон міцний, здоров'я та щастя достатньо»

Д «Здоровий сон – здорове старіння»

Е «Регулярний сон – запорука спокою, краси та молодості, впевненості у прийнятті рішень»

Оцінювання завдання 4

Процеси читання: розуміння тексту, а саме

формулювання умовиводу на основі поєднання інформації з двох непов'язаних джерел: тексту, фото і знань із літератури.

Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту:

змішаний (поєднання цілісного й перерваного форматів).

Тип тексту: розповідь.

Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

Код 1:	Відповідь Е. «Регулярний сон – запорука спокою, краси та молодості, впевненості у прийнятті рішень»
--------	---

Відповідь не зараховано

Код 0:	Інші відповіді
Код 9:	Відповіді немає

УСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ СНУ

Усесвітній день сну відзначається щорічно в ту п'ятницю березня, що перед днем весняного рівнодення в рамках проекту Всесвітньої організації охорони здоров'я. Усесвітній день сну запроваджено в 2008 році. У цей день міжнародні медичні організації нагадують людям про проблему недосипання та безсоння, закликають до здорового способу життя.

У 2011 році Всесвітній день сну був присвячений проблемам дитячого сну, а у 2019 році у цей день звучав слоган «Здоровий сон - здорове старіння». До речі, гасла цього дня у різні роки звучать по-різному: «Регулярний сон, здорове майбутнє», «Коли сон міцний, здоров'я та щастя достатньо», «Спіть добре, ростіть здоровими».

Усесвітній день сну – це заклик до всіх спеціалістів, що займаються сном, пропагувати та інформувати людей про важливість сну для досягнення оптимальної якості життя та покращення глобального здоров'я.

Запам'ятай кілька корисних звичок, які допоможуть тобі поліпшити сон:

- Дотримуйтесь режиму сну
- Лягайте спати та прокидайтесь в один і той самий час. Навіть на вихідних
- Використовуйте ліжко виключно для сну
- Створіть заспокійливу атмосферу в кімнаті
- Тиха, темна, заспокійлива атмосфера та комфортна прохолодна температура в спальні сприятимуть сну. Увечері не вмикайте яскраве світло.
- Приберіть девайси, електронні пристрої, зокрема - телевізори, комп'ютери, смартфони зі спальні або принаймні вимикайте їх за 30 хвилин до сну.

До речі, дітям потрібно лягати спати до 22.00 год.

У літературних творах часто наявний мотив сну. Так, увесь сюжет твору «Лелія» Лесі Українки відбувається у сні хлопчика, який разом із царицею ельфів Лелією подорожує. У творі «Чотири сестри» Валерія Шевчука, недосипання однієї із героїнь призвело до швидкого старіння та помилок у прийнятті рішень. Мотив сну є провідним у цій казці-притчі. Крім того автор закликає за жодних обставин не втрачати почуття власної гідності та людяності, а також бути толерантним.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ			
СКІЛЬКИ ГОДИН ПОТРІБНО СПАТИ ЛЮДЯМ РІЗНОГО ВІКУ			
ВІК			РЕКОМЕНДОВАНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН СНУ НА ДОБУ
	НОВОНАРОДЖЕНІ	0–3 МІСЯЦІВ	14–17 ГОДИН
	НЕМОВЛЯТА	4–12 МІСЯЦІВ	12–16 ГОДИН, ВКЛЮЧНО З ДРІМОТОЮ
	МАЛЮКИ	1–2 РОКИ	11–14 ГОДИН, ВКЛЮЧНО З ДРІМОТОЮ
	ДІТИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	3–5 РОКІВ	10–13 ГОДИН, ВКЛЮЧНО З ДРІМОТОЮ
	ДІТИ ШКІЛЬНОГО ВІКУ	6–12 РОКІВ	9–12 ГОДИН
	ПІДЛІТКИ	13–18 РОКІВ	8–10 ГОДИН
	ДОРΟΣЛІ	18–60 РОКІВ	7 АБО БІЛЬШЕ ГОДИН ЗА НІЧ
		61–64 РОКІВ	7–9 ГОДИН
		65 РОКІВ ТА СТАРШОГО ВІКУ	7–8 ГОДИН

Малюнок 1. Ообов'язкова кількість годин сну на добу, якої повинні дотримуватися люди різного віку

Малюнок 2. Білокоса і Чорний птах – герої твору Валерія Шевчука

Відповідаючи на питання, скористайтеся інформацією на попередній сторінці

ЗАПИТАННЯ 1: УСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ СНУ

Яке із гасел звучало у Всесвітній день сну у 2011 році?

- A «Спіть добре, ростіть здоровими»
- B «Виспався перед дорогою – доїхав / доїхала без проблем»
- C «Коли сон міцний, здоров'я та щастя достатньо»
- D «Здоровий сон – здорове старіння»
- E «Здорове тіло – здоровий дух»

ЗАВДАННЯ 2А: УСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ СНУ

Режим сну – це важливо! Переглянь рисунок 1 і напиши, використовуючи інформацію в таблиці і в тексті, о котрій годині варто лягати спати і о котрій просинатися тобі і твоїм одноліткам, щоби вести здоровий спосіб життя (у записах використовуй годину без хвилин, а також враховуй режим учня, який навчається, а не відпочиває).

ЗАВДАННЯ 2Б: УСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ СНУ

Придумай слоган (гасло) за мотивами казки «Чотири сестри» Валерія Шевчука, враховуючи ті проблеми, які автор порушив у творі.

ЗАВДАННЯ 3. УСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ СНУ

Окрім режиму дня, кожній людині варто дотримуватися певних корисних звичок. Яка із порад точно НЕ підійде Білокосій, героїні твору «Чотири сестри» Валерія Шевчука?

- A Дотримуйтесь режиму сну
- B Лягайте спати та прокидайтесь в один і той самий час
- C Створіть заспокійливу атмосферу в кімнаті
- D Приберіть девайси, електронні пристрої, зокрема - телевізори, комп'ютери, смартфони зі спальні або принаймні вимикайте їх за 30 хвилин до сну
- E Лягайте спати вчасно

ЗАВДАННЯ 4. УСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ СНУ

Розглянь малюнок 2. Яке із гасел можна було б запропонувати Білокосій, героїні твору «Чотири сестри» Валерія Шевчука?

- A «Спіть добре, ростіть здоровими»
- B «Виспався перед дорогою – доїхав / доїхала без проблем»
- C «Коли сон міцний, здоров'я та щастя достатньо»
- D «Здоровий сон – здорове старіння»
- E «Регулярний сон – запорука спокою, краси та молодості, впевненості у прийнятті рішень»

Завдання 4. Вишиванка – оберіг і спадок української нації

Автор: Іскоростенська Тетяна Миколаївна

Сценарій для вчителя

ВИШИВАНКА - ОБЕРІГ І СПАДОК УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІ

Вишиванка – безцінний скарб українського народу. Вона бере свій початок у період трипільської культури, епохи пізнього неоліту. На території сучасної Черкащини, археологи мають знахідку, датовану VI ст. нашої ери: зображення чоловіків, одягнених у щось дуже схоже на український національний костюм. А також ще Геродот стверджував, що вишивкою був прикрашений одяг скіфів, які довгий час проживали на території України. Дослідники розповідають, що у давні часи процес вишивання можна було назвати ритуалом, до якого залучалися із чистими світлими думками, закладаючи позитивну енергію у свою працю.

Українська вишиванка має продовження у сучасному світі. Зокрема, після Революції гідності, початку агресії на Сході України та інших знаменних подій 2014 року саме вона набула своє повноцінне друге життя як зрозумілий усім символ ідентичності, як знак єднання нашого народу не лише в Україні, але й за її межами. Українське стало остаточно надовго модним та впізнаваним в усьому світі. Елементи української вишиванки використовують у своїх колекціях визнані у світі модельєри та модні дома – Прабал Гурунг, Гарет П'ю, Жан-Поль Готьє, Джон Гальяно, Гуссі, Valentino, Dolce & Gabbana. А королева Нідерландів, на трибунах Олімпіади-2016 красувалася в сукні-вишиванці від української дизайнерки Віти Кін. З 2007 року третього четверга травня весь світ починає відзначати День вишиванки.

З давніх-давен вишита сорочка виконувала роль сильного оберега, адже в орнамент вишивки наші пращури закладали потужні коди-символи. Так геометричні фігури означали таке: коло - безперервність буття і вічність; ромб - родючість, примноження роду і поліпшення добробуту сім'ї; хрест – вічне життя та оберіг від темних сил; сварга, або сонцеворот - захист від нещастя, родинне щастя; восьмикутна зірка - возз'єднання чоловічого і жіночого начал тощо.

Природні орнаменти теж мають важливе значення: калина – символ сонця та невмирущості роду; дуб уособлює чоловічу красу і силу, чоловічу сонячну енергію, розвиток життя, міцність, здоров'я, довговічність, витривалість; парубоцьке поєднання дуба й калини символізувало надзвичайну силу й вічну красу, чудодійний оберіг і джерело життєдайної сили свого роду; ружі (троянди) – символи любові; вишивка «маки» захищає від зла і сприяє здійсненню бажань, це - символ пам'яті, сирітства та вдівства.

Окрім візерунків, дуже важливу роль відіграє кольорова гама візерунків сорочки: червоний символізує позитивну життєву енергію, любов, життя, енергію сонця, радості; чорний - знак землі, її родючості, символ багатства, добробуту; традиційне поєднання червоного та чорних кольорів вишивки означає життя, здоров'я; білий - сприяє відновленню енергетичного запасу; зелений – життя і розвиток, молодість, краса; синій - потужний оберіг, символізує зцілення від недуг та душевний спокій; жовтий - символ благополуччя, достатку, багатства і радості.

Отже, що вишиванка - це не тільки майстерність рук народних умільців, а й скарбниця вірувань, звичаїв, обрядів, духовних прагнень, інтелекту українського народу, це послання, в якому легко можна простежити розмаїття барв української природи

Рекомендований ресурс тексту: одиничний.

Рекомендований формат тексту: змішаний (поєднання цілісного й перерваного форматів).

Рекомендований тип тексту: розповідь.

Рекомендована ситуація: особистісна.

Рекомендоване розташування і розмір тексту – 1 сторінка

Відповідаючи на питання, скористайтеся інформацією на попередній сторінці

ЗАПИТАННЯ 1: ВИШИВАНКА – ОБЕРІГ І СПАДОК УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ

Який факт свідчить про те, що вишиванка походить з прадавніх часів ?

- A. Наскельні малюнки скіфів III ст. до н.е., знайдені античним істориком.
- B. Одягнені у схожі на вишиванку зображення чоловіків VI ст. нашої ери.
- C. Використання вишиванки на показах світових модельєрів.
- D. Символіка візерунків вишиванки та її кольорова гамма.

Оцінювання завдання 1

Процеси читання: розуміння тексту, а саме інтегрування смислів і формулювання умовиводу на основі поєднання інформації з тексту й уміння інтегрувати власні знання (історія, мистецтво).

Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту: змішаний (поєднання цілісного й перерваного форматів).

Тип тексту: розповідь.

Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

Код 1:	Відповідь B. Одягнені у схожі на вишиванку зображення чоловіків VI ст. нашої ери.
--------	---

Відповідь не зараховано

Код 0:	Інші відповіді
Код 9:	Відповіді немає

ЗАВДАННЯ 2А: ВИШИВАНКА – ОБЕРІГ І СПАДОК УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ

У листопаді 2014 року соціологічною групою «Рейтинг» проведено дослідження «Ставлення українців до вишиванки», підсумки якого дуже суттєво відрізнялися від даних попередніх років. Перегляньте подану в тексті інфографіку і, спираючись на відомості, подані в тексті, вкажіть у чому полягає причина отриманих результатів?

Оцінювання завдання 2А

Процеси читання: розуміння тексту, а саме інтегрування смислів і формулювання умовиводу на основі поєднання інформації з тексту й повноти розуміння запропонованої інфографіки.

Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту: змішаний (поєднання цілісного й перерваного форматів).

Тип тексту: розповідь.

Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

	Пояснення, які головні моменти мають бути враховані	Приклади відповідей, які будуть зараховані повністю
Код 1:	У відповіді має бути вказані Революція гідності, агресія на Сході України, вишиванка як символ ідентичності, знак єднання народу	Революція гідності, початок агресії на Сході України та інші знаменні події 2014 року, коли вишиванка отримала своє повноцінне друге життя як зрозумілий усім символ ідентичності, як знак єднання нашого народу не лише в Україні, але й за її межами.

Відповідь не зараховано

	Пояснення, які відповіді не будуть зараховані	
Код 0:	У відповіді не згадуються Революція гідності, агресія на Сході України, вишиванка як символ ідентичності, знак єднання народу	Відсутні посилання на історичні події 2014 року в Україні та вишиванку як символ єднання народу.
Код 9:	Відповіді немає	

ЗАВДАННЯ 2Б: ВИШИВАНКА – ОБЕРІГ І СПАДОК УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ

Перегляньте фото 2, подумайте і назвіть, яка вишиванка, чоловіча чи жіноча, зображена на ньому? Доведіть свою думку, керуючись текстом завдання.

Процеси читання: осмислення форми тексту: визначення підстави для рішення автора щодо реалізації свого задуму.

Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту: змішаний (поєднання цілісного й перерваного форматів).

Тип тексту: розповідь.

Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

	Пояснення, які головні моменти мають бути враховані	Приклади відповідей, які будуть зараховані повністю
Код 1:	У відповіді повинна бути названа чоловіча вишиванка. Доведення власної думки з опертям на прочитаний текст, а саме	Чоловіча вишиванка, бо дуб уособлює чоловічу красу і силу, чоловічу сонячну енергію, розвиток

	вказівка на зображення дуба, який вважається чоловічим візерунком.	життя, міцність, здоров'я, довговічність, витривалість. Чоловіча, бо візерунок дуба вважається чоловічим. Чоловіча вишиванка, бо на ній вишитий дуб, який є чоловічим символом. Чоловіча сорочка, бо на ній вишито жолуді дуба, які є парубоцьким знаком.
--	--	--

Відповідь не зараховано

	Пояснення, які відповіді не будуть зараховані	Приклади відповідей, які не будуть зараховані
Код 0:	Не вказано, що вишиванка є чоловічою, не названо візерунок дуба. Вказано, що вишиванка жіноча.	Жіноча. Чоловіча. Тут дуб. Вишиті жолуді.
Код 9:	Відповіді немає	

ЗАВДАННЯ 3. ВИШИВАНКА – ОБЕРІГ І СПАДОК УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ

Чому у давні часи процес вишивання можна було назвати ритуалом, до якого залучалися із чистими світлими думками, закладаючи позитивну енергію у свою працю?

- A. Вишита сорочка виконувала роль сильного оберега.
- B. Вишиванка демонструвала майстерність рук народних умільців.
- C. Вишиванка була ознакою соціального статусу.
- D. Вишита сорочка - скарбниця вірувань, звичаїв, обрядів народу.

Оцінювання завдання 3

Процеси читання: розуміння тексту, а саме інтегрування смислів і формулювання умовиводу: визначення причини.

Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту: змішаний (поєднання цілісного й перерваного форматів).

Тип тексту: розповідь.

Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

Код 1:	Відповідь А. Вишита сорочка виконувала роль сильного оберега.
--------	---

Відповідь не зараховано

Код 0:	Інші відповіді
Код 9:	Відповіді немає

ЗАВДАННЯ 4. ВИШИВАНКА – ОБЕРІГ І СПАДОК УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ

Іван Франко був знатним модником і любителем вишиванки. Чоловічу вишивану сорочку він носив з європейським костюмом-трійкою, і це був новаторський підхід, у якому поєднувалися прадавня українська традиція і модерні запити нової епохи. Перегляньте фото 3 і вкажіть, що символізують кольори візерунків вишиванці митця.

- A. Життя і розвиток, молодість, красу, здоров'я.
- B. Зцілення від недуг та душевний спокій.
- C. Життя, здоров'я, позитивну життєву енергію, любов.
- D. Благополуччя, достаток, багатство і радість.

Оцінювання завдання 4

Процеси читання: розуміння тексту, а саме формулювання умовиводу на основі поєднання інформації з двох непов'язаних джерел: тексту і фото.

Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту: змішаний (поєднання цілісного й перерваного форматів).

Тип тексту: розповідь.

Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

Код 1:	Відповідь С. Життя, здоров'я, позитивну життєву енергію, любов.
--------	---

Відповідь не зараховано

Код 0:	Інші відповіді
Код 9:	Відповіді немає

ВИШИВАНКА - ОБЕРІГ І СПАДОК УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІ

Вишиванка – безцінний скарб українського народу. Вона бере свій початок у період трипільської культури, епохи пізнього неоліту. На території сучасної Черкащини, археологи мають знахідку, датовану VI ст. нашої ери: зображення чоловіків, одягнених у щось дуже схоже на український національний костюм. А також ще Геродот стверджував, що вишивкою був прикрашений одяг скіфів, які довгий час проживали на території України. Дослідники розповідають, що у давні часи процес вишивання можна було назвати ритуалом, до якого залучалися із чистими світлими думками, закладаючи позитивну енергію у свою працю.

Українська вишиванка має продовження у сучасному світі. Зокрема, після Революції гідності, початку агресії на Сході України та інших знаменних подій 2014 року саме вона набула своє повноцінне друге життя як зрозумілий усім символ ідентичності, як знак єднання нашого народу не лише в Україні, але й за її межами. Українське стало остаточно надовго модним та впізнаваним в усьому світі. Елементи української вишиванки використовують у своїх колекціях визнані у світі модельєри та модні дома – Прабал Гурунг, Гарет П'ю, Жан-Поль Готьє, Джон Ґальяно, Gucci, Valentino, Dolce & Gabbana. А королева Нідерландів, на трибунах Олімпіади-2016 красувалася в сукні-вишиванці від української дизайнерки Віти Кін. З 2007 року третього четверга травня весь світ починає відзначати День вишиванки.

З давніх-давен вишита сорочка виконувала роль сильного оберега, адже в орнамент вишивки наші пращури закладали потужні коди-символи. Так геометричні фігури означали таке: коло - безперервність буття і вічність; ромб - родючість, примноження роду і поліпшення добробуту сім'ї; хрест – вічне життя та оберіг від темних сил; сварга, або сонцеворот - захист від нещастя, родинне щастя; восьмикутна зірка - возз'єднання чоловічого і жіночого начал тощо.

Природні орнаменти теж мають важливе значення: калина – символ сонця та невмирущості роду; дуб уособлює чоловічу красу і силу, чоловічу сонячну енергію, розвиток життя, міцність, здоров'я, довговічність, витривалість; парубоцьке поєднання дуба й калини символізувало надзвичайну силу й вічну красу, чудодійний оберіг і джерело життєдайної сили свого роду; ружі (троянди) – символи любові; вишивка «маки» захищає від зла і сприяє здійсненню бажань, це - символ пам'яті, сирітства та вдівства.

Окрім візерунків, дуже важливу роль відіграє кольорова гама візерунків сорочки: червоний символізує позитивну життєву енергію, любов, життя, енергію сонця, радості; чорний - знак землі, її родючості, символ багатства, добробуту; традиційне поєднання червоного та чорних кольорів вишивки означає життя, здоров'я; білий - сприяє відновленню енергетичного запасу; зелений – життя і розвиток, молодість, краса; синій - потужний оберіг, символізує зцілення від недуг та душевний спокій; жовтий - символ благополуччя, достатку, багатства і радості.

Отже, що вишиванка - це не тільки майстерність рук народних умільців, а й скарбниця вірувань, звичаїв, обрядів, духовних прагнень, інтелекту українського народу, це послання, в якому легко можна простежити розмаїття барв української природи

Відповідаючи на питання, скористайтеся інформацією на попередній сторінці

ЗАПИТАННЯ 1: ВИШИВАНКА – ОБЕРІГ І СПАДОК УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ

Який факт свідчить про те, що вишиванка походить з прадавніх часів ?

- A. Наскельні малюнки скіфів III ст. до н.е., знайдені античним істориком.
- B. Одягнені у схожі на вишиванку зображення чоловіків VI ст. нашої ери.
- C. Використання вишиванки на показах світових модельєрів.
- D. Символіка візерунків вишиванки та її кольорова гамма.

ЗАВДАННЯ 2А: ВИШИВАНКА – ОБЕРІГ І СПАДОК УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ

У листопаді 2014 року соціологічною групою «Рейтинг» проведено дослідження «Ставлення українців до вишиванки», підсумки якого дуже суттєво відрізнялися від даних попередніх років. Перегляньте подану в тексті інфографіку і, спираючись на відомості, подані в тексті, вкажіть у чому полягає причина отриманих результатів?

ЗАВДАННЯ 2Б: ВИШИВАНКА – ОБЕРІГ І СПАДОК УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ

Перегляньте фото 2, подумайте і вкажіть, яка вишиванка, чоловіча чи жіноча, зображена на ньому? Доведіть свою думку, керуючись текстом завдання.

ЗАВДАННЯ 3. ВИШИВАНКА – ОБЕРІГ І СПАДОК УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ

Чому у давні часи процес вишивання можна було назвати ритуалом, до якого залучалися із чистими світлими думками, закладаючи позитивну енергію у свою працю?

- A. Вишита сорочка виконувала роль сильного оберега.
- B. Вишиванка демонструвала майстерність рук народних умільців.
- C. Вишиванка була ознакою соціального статусу.
- D. Вишита сорочка - скарбниця вірувань, звичаїв, обрядів народу.

ЗАВДАННЯ 4. ВИШИВАНКА – ОБЕРІГ І СПАДОК УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ

Іван Франко був знатним модником і любителем вишиванки. Чоловічу вишивану сорочку він носив з європейським костюмом-трійкою, і це був новаторський підхід, у якому поєднувалися прадавня українська традиція і модерні запити нової епохи. Перегляньте фото 3 і вкажіть, що символізують кольори візерунків вишиванці митця.

- A. Життя і розвиток, молодість, красу, здоров'я.
- B. Зцілення від недуг та душевний спокій.
- C. Життя, здоров'я, позитивну життєву енергію, любов.
- D. Благополуччя, достаток, багатство і радість.

Завдання 5. Вакцинація від COVID-19. Корисна інформація.

Автор: Міхеєва Вікторія Геннадіївна

Сценарій для вчителя

Можливі реакції на вакцину

Вакцинація від COVID-19 допоможе вам виробити імунітет до вірусу. Після введення вакцини організм певним чином формує імунну відповідь, яка захистить від важкого перебігу та ускладнень від хвороби.

Можливі наступні реакції:

- почервоніння, біль, набряк у місці ін'єкції
- збільшені лімфатичні вузли
- лихоманка чи озноб
- нудота
- головний біль, біль у м'язах чи суглобах
- втомлюваність
- безсоння

Ці реакції є нормальними та минають за кілька днів після вакцинації. Якщо ви відчуваєте дискомфорт, зверніться до свого сімейного лікаря чи терапевта за рекомендаціями.

Протипоказання

- Важка алергічна реакція на попередню дозу вакцини
- Гіперчутливість до одного з компонентів вакцини (дізнатися про склад вакцини можна у медичних працівників, які проводять вакцинацію)
- Гостре захворювання (температура тіла вище 38,5°C)
- Незначні інфекції, наприклад, застуда або субфебрильна температура, не повинні затримувати вакцинацію
- Існуючих даних недостатньо для рекомендації вакцинації вагітним. Якщо вагітність настала між двома дозами вакцинації, другу дозу слід вводити після пологів

Вакцинація від COVID-19 не спричинить захворювання.

Однак, існує ймовірність того, що ви отримаєте першу дозу вакцини вже інфікованим, коли симптоми хвороби ще не розвинулись.

Загальна слабкість або підвищення температури — це звичайна реакція на вакцину від COVID-19. Ці симптоми зникають через кілька днів після вакцинації.

Проте якщо у вас з'явилися характерні симптоми захворювання на COVID-19 — висока температура, постійний кашель, втрата нюху чи смаку — слід звернутися до сімейного лікаря для проведення обстеження на COVID-19.

Важливо:

Після щеплення **необхідно і далі дотримуватись** профілактичних заходів і правил респіраторної гігієни:

- Мийте руки з милом або користуйтеся засобом для дезінфекції рук, який містить щонайменше 70% спирту
- Дотримуйтеся дистанції з людьми принаймні 1,5 м
- Уникайте скупчень людей і закритих приміщень з поганою вентиляцією.
- Якщо такої можливості немає, вдягніть маску
- Не торкайтеся очей, носа і рота на вулиці, в транспорті або магазині
- Кашляйте та чхайте в згин ліктя або прикривайте рот і ніс серветкою, яку одразу ж викидайте

Докладніше про вакцинацію на порталі vaccination.covid19.gov.ua та за телефоном гарячої лінії: **0 800 60 20 19**

ресурс тексту: одиничний
формат тексту: перерваний
тип тексту: аргументація
ситуація: особистісна
розташування і розмір тексту – 1 сторінка

Відповідаючи на питання, скористайтеся інформацією на попередній сторінці

Завдання 1. Вакцинація від COVID-19. Корисна інформація.

1. Які з перерахованих реакцій НЕ належать до побічних реакцій від вакцини:

- A. лихоманка, озноб, біль у місці ін'єкції
- B. нудота, втомлюваність, безсоння
- C. головний біль, збільшені лімфатичні вузли, безсоння
- D. кашель, температура, втрата нюху

Оцінювання завдання 1

Процеси читання: розуміння тексту, а саме інтегрування смислів і формулювання умовиводу на основі поєднання інформації з тексту й схемою.

Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту:

перерваний.

Тип тексту:

аргументація.

Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

Код 1:	Відповідь: D. кашель, температура, втрата нюху
--------	--

Відповідь не зараховано

Код 0:	Інші відповіді
Код 9:	Відповіді немає

ЗАВДАННЯ 2А: Вакцинація від COVID-19. Корисна інформація.

Хто є автором корисної інформації про вакцинацію від COVID - 19, з якою ви ознайомились в тексті?

Оцінювання завдання 2А

Процеси читання: розуміння тексту, а саме інтегрування смислів і формулювання умовиводу на основі поєднання інформації з тексту й схеми.

Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту:

перерваний.

Тип тексту:

аргументація.

Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

	Пояснення, які головні моменти мають бути враховані	Приклади відповідей, які будуть зараховані повністю
Код 1:	Міністерство охорони здоров'я України	МОЗ МОЗ України

Відповідь не зараховано

	Пояснення, які відповіді не будуть зараховані	Приклади відповідей, які не будуть зараховані
Код 0:	інші відповіді, зокрема зображення на схемі	Центр вакцинації Поліклініка Лікарня
Код 9:	Відповіді немає	

ЗАВДАННЯ 2Б: Вакцинація від COVID-19. Корисна інформація.

Де можна дізнатись більш детальну інформацію щодо вакцинації? _____

Оцінювання завдання 2Б

Процеси читання: осмислення форми тексту:
визначення підстави для рішення автора щодо схеми.
Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту: перерваний.
Тип тексту: аргументація.
Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

	Пояснення, які головні моменти мають бути враховані	Приклади відповідей, які будуть зараховані повністю
Код 1:	На порталі та за телефоном гарячої лінії	На сайті та за телефоном гарячої лінії За покликанням та телефоном гарячої лінії

Відповідь не зараховано

	Пояснення, які відповіді не будуть зараховані	Приклади відповідей, які не будуть зараховані
Код 0:	Інші відповіді, в яких вказано лише одне джерело інформації, зокрема й ті, де учень зробить позначки на схемі	На сайті За телефоном гарячої лінії За покликанням В лікарні В поліклініці У лікаря
Код 9:	Відповіді немає	

ЗАВДАННЯ 3. Вакцинація від COVID-19. Корисна інформація.

В якому випадку необхідно звернутись до сімейного лікаря після вакцинації?

- A. нудота, втомлюваність, безсоння
- B. лихоманка, озноб, біль у місці ін'єкції
- C. кашель, температура, втрата нюху
- D. головний біль, збільшені лімфатичні вузли, безсоння

Оцінювання завдання 3

Процеси читання: розуміння тексту, а саме інтегрування смислів і формулювання умовиводу: визначення головної ідеї, покладеної в основу схеми
Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту: перерваний.
Тип тексту: аргументація.
Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

Код 1:	Відповідь: С. кашель, температура, втрата нюху
--------	--

Відповідь не зараховано

Код 0:	Інші відповіді
Код 9:	Відповіді немає

ЗАВДАННЯ 4. Вакцинація від COVID-19. Корисна інформація.

Аліса, 26 років, ввела першу дозу вакцини до вагітності, коли дізналась, що чекає дитину, не знала як бути. Коли жінці треба вводити другу дозу вакцини?

- A. через місяць після першої дози
- B. після пологів
- C. через два тижні після першої дози
- D. не вводити другу дозу взагалі

Оцінювання завдання 4

Процеси читання: розуміння тексту, а саме формулювання умовиводу на основі поєднання інформації.
Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту: перерваний.
Тип тексту: аргументація.
Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

Код 1:	Відповідь: B. після пологів
--------	-----------------------------

Відповідь не зараховано

Код 0:	Інші відповіді
Код 9:	Відповіді немає

Можливі реакції на вакцину

Вакцинація від COVID-19 допоможе вам виробити імунітет до вірусу. Після введення вакцини організм певним чином формує імунну відповідь, яка захистить від важкого перебігу та ускладнень від хвороби.

Можливі наступні реакції:

- почервоніння, біль, набряк у місці ін'єкції
- збільшені лімфатичні вузли
- лихоманка чи озноб
- нудота
- головний біль, біль у м'язах чи суглобах
- втомлюваність
- безсоння

Ці реакції є нормальними та минають за кілька днів після вакцинації. Якщо ви відчуваєте дискомфорт, зверніться до свого сімейного лікаря чи терапевта за рекомендаціями.

Протипоказання

- Важка алергічна реакція на попередню дозу вакцини
- Гіперчутливість до одного з компонентів вакцини (дізнатися про склад вакцини можна у медичних працівників, які проводять вакцинацію)
- Гостре захворювання (температура тіла вище 38,5°C)
- Незначні інфекції, наприклад, застуда або субфебрильна температура, не повинні затримувати вакцинацію
- Існуючих даних недостатньо для рекомендації вакцинації вагітним. Якщо вагітність настала між двома дозами вакцинації, другу дозу слід вводити після пологів

Вакцинація від COVID-19 не спричинить захворювання.

Однак, існує ймовірність того, що ви отримаєте першу дозу вакцини вже інфікованим, коли симптоми хвороби ще не розвинулись.

Загальна слабкість або підвищення температури — це звичайна реакція на вакцину від COVID-19. Ці симптоми зникають через кілька днів після вакцинації.

Проте якщо у вас з'явилися характерні симптоми захворювання на COVID-19 — висока температура, постійний кашель, втрата нюху чи смаку — слід звернутися до сімейного лікаря для проведення обстеження на COVID-19.

Важливо:

Після щеплення **необхідно і далі дотримуватись** профілактичних заходів і правил респіраторної гігієни:

- Мийте руки з милом або користуйтеся засобом для дезінфекції рук, який містить щонайменше 70% спирту
- Дотримуйтеся дистанції з людьми принаймні 1,5 м
- Уникайте скупчень людей і закритих приміщень з поганою вентиляцією.
- Якщо такої можливості немає, вдягніть маску
- Не торкайтеся очей, носа і рота на вулиці, в транспорті або магазині
- Кашляйте та чхайте в згин ліктя або прикривайте рот і ніс серветкою, яку одразу ж викидайте

Докладніше про вакцинацію на порталі vaccination.covid19.gov.ua та за телефоном гарячої лінії: **0 800 60 20 19**

Вакцинація від COVID-19

Вакцинація від COVID-19

Вакцинація від COVID-19

корисна інформація

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

World Health Organization
REGIONAL OFFICE FOR EUROPE

Надруковано за підтримки Європейського Союзу

Відповідаючи на питання, скористайтеся інформацією на попередній сторінці

Завдання 1. Вакцинація від COVID-19. Корисна інформація.

1. Які з перерахованих реакцій НЕ належать до побічних реакцій від вакцини:

- A. лихоманка, озноб, біль у місці ін'єкції
- B. нудота, втомлюваність, безсоння
- C. головний біль, збільшені лімфатичні вузли, безсоння
- D. кашель, температура, втрата нюху

ЗАВДАННЯ 2А: Вакцинація від COVID-19. Корисна інформація.

Хто є автором корисної інформації про вакцинацію від COVID - 19, з якою ви ознайомились в тексті?

ЗАВДАННЯ 2Б: Вакцинація від COVID-19. Корисна інформація.

Де можна дізнатись більш детальну інформацію щодо вакцинації? _____

ЗАВДАННЯ 3. Вакцинація від COVID-19. Корисна інформація.

В якому випадку необхідно звернутись до сімейного лікаря після вакцинації?

- A. нудота, втомлюваність, безсоння
- B. лихоманка, озноб, біль у місці ін'єкції
- C. кашель, температура, втрата нюху
- D. головний біль, збільшені лімфатичні вузли, безсоння

ЗАВДАННЯ 4. Вакцинація від COVID-19. Корисна інформація.

Аліса, 26 років, ввела першу дозу вакцини до вагітності, коли дізналась, що чекає дитину, не знала як бути. Коли жінці треба вводити другу дозу вакцини?

- A. через місяць після першої дози
- B. після пологів
- C. через два тижні після першої дози
- D. не вводити другу дозу взагалі

Завдання 6. Гопак

Автор: Могила Алла Григорівна

Сценарій для вчителя

ГОПАК

Ще й сьогодні ми знаємо про запорожців лише те, що самі вони хотіли світові показати. Під машкарою безжурного гуль'ятства козаки вміли приховувати багатство лицарської культури. На поверхню ці мужні вояки виставили лише частину запорозького побуту. Ми ще й досі засліплені козацькими дотепами, зброєю, стравами, одягом. А це – лише верхній шар запорозької культури. Як же славно подбали наші предки про збереження своїх таємниць! Їх розгадування почалося саме в наш час. До речі, тільки нещодавно ми збагнули, що гопак – не лише запальний танок.

Навряд чи в Україні та й у всьому світі знайдеться нині людина, здатна виконати гопак по-справжньому. Сучасних танцюристів відділяють століття від віртуозів бойового гопака минулого. Для майстрів балету гопак – лише танок. Для запорожця – бойове мистецтво, від міри володіння яким залежало навіть життя.

Учені одноголосно стверджують, що в гопаку є елементи двобою воїна в битві з таким же, як він, професіоналом. Фігури танка були цілком застосовними в обставинах реального бою. У Січовій школі навчали чотирнадцяти «па» віртуозного танцю так, як тепер навчають акробатів, за допомогою спеціальних ременів-лонжів¹. Деякі складні фігури часом виконувалися на столі посеред напоїв та страв. Успішним вважалося, якщо козак-учень не зрушив жодної тарілки, чарчини, карафки. Ось такими мали бути окомір, вправність і фізична сила справжнього запорожця.

Гопак – це українське мистецтво бойового гарту, завершена, викінчена система тренування та загартування тіла. Ця система ні в чому не поступається китайським, японським, корейським стилям загартування воїна. Це – бойове мистецтво українських козаків, вершина української системи фізичного вдосконалення людини.

Звичайно, відродити втрачене мистецтво самовдосконалення запорожців є дуже нелегкою, почасти нездійсненною справою хоча дослідження давніх літописів, вивчення історії та теорії українських національних танців усе ж таки залишає нам шанс. (За І. Кравченком.)

¹1 - канат, прикріплюваний до пояса акробатів для безпеки під час стрибків, виконання фігур.

Рекомендований ресурс тексту: одиничний.

Рекомендований формат тексту: змішаний (поєднання цілісного й перерваного форматів).

Рекомендований тип тексту: розповідь.

Рекомендована ситуація: особистісна.

Рекомендоване розташування і розмір тексту – 1 сторінка

ЗАВДАННЯ 1. Що під машкарою безжурного гультайства вміли приховувати козаки?

А. сум за родиною

Б. багатство лицарської культури

В. магічні знання

Оцінювання завдання 1

Процеси читання: розуміння тексту, а саме інтегрування смислів і формулювання умовиводу на основі поєднання інформації з тексту й уміння інтегрувати власні знання (історія, мистецтво).

Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту: змішаний (поєднання цілісного й перерваного форматів).

Тип тексту: розповідь.

Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

Код 1:	Відповідь Б: багатство лицарської культури
--------	--

Відповідь не зараховано

Код 0:	Інші відповіді
--------	----------------

Код 9:	Відповіді немає
--------	-----------------

ЗАВДАННЯ 2. Для чого використовували ремені-лонжі?

А. для запрягання коней

Б. для вимірювання відстані

В. для тренування

Оцінювання завдання 2.

Процеси читання: розуміння тексту, а саме інтегрування смислів і формулювання умовиводу на основі поєднання інформації з тексту й повноти розуміння запропонованого тексту.

Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту: змішаний (поєднання цілісного й перерваного форматів).

Тип тексту: розповідь.

Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

Код 1:	Відповідь В: для тренування
--------	-----------------------------

Відповідь не зараховано

Код 0:	Інші відповіді
Код 9:	Відповіді немає

ЗАВДАННЯ 3 Скільком «па» віртуозного виконання гопака навчали в Січовій школі?

- A. 14
- Б. 24
- В. 34

Оцінювання завдання 3.

Процеси читання: розуміння тексту, а саме інтегрування смислів і формулювання умовиводу на основі поєднання інформації з тексту й повноти розуміння запропонованого тексту.

Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту:

змішаний (поєднання цілісного й перерваного форматів).

Тип тексту: розповідь.

Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

Код 1:	Відповідь А: 14
--------	-----------------

Відповідь не зараховано

Код 0:	Інші відповіді
Код 9:	Відповіді немає

ЗАВДАННЯ 4. Яким стилям загартування воїна не поступається наш бойовий гопак?

- A. китайським, японським, корейським
- Б. бразильським, мексиканським, іспанським
- В. монгольським, скандинавським, грецьким

Оцінювання завдання 4.

Процеси читання: розуміння тексту, а саме інтегрування смислів і формулювання умовиводу на основі поєднання інформації з тексту й повноти розуміння запропонованого тексту.

Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту:

змішаний (поєднання цілісного й перерваного форматів).

Тип тексту: розповідь.

Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

Код 1:	Відповідь А: китайським, японським, корейським
--------	--

Відповідь не зараховано

Код 0:	Інші відповіді
Код 9:	Відповіді немає

ЗАВДАННЯ 5. Гопак – це..

- А. віртуозний танець неперевершених виконавців
- Б. вершина української системи фізичного вдосконалення людини
- В цирковий номер акробатів із ременями-лонжами

Оцінювання завдання 5.

Процеси читання: розуміння тексту, а саме інтегрування смислів і формулювання умовиводу на основі поєднання інформації з тексту й повноти розуміння запропонованого тексту.

Ресурс тексту: одиничний.

Відповідь зараховано повністю

Формат тексту:

змішаний (поєднання цілісного й перерваного форматів).

Тип тексту: розповідь.

Ситуація: особистісна.

Код 1:	Відповідь Б: вершина української системи фізичного вдосконалення людини
--------	---

Відповідь не зараховано

Код 0:	Інші відповіді
Код 9:	Відповіді немає

ЗАВДАННЯ 6. Що залежало від міри володіння гопаком для запорожців?

- А соціальний статус
- Б матеріальний статок
- В життя

Оцінювання завдання 6.

Процеси читання: розуміння тексту, а саме інтегрування смислів і формулювання умовиводу на основі поєднання інформації з тексту й повноти розуміння запропонованого тексту.

Ресурс тексту: одиничний.

Відповідь зараховано повністю

Формат тексту:

змішаний (поєднання цілісного й перерваного форматів).

Тип тексту: розповідь.

Ситуація: особистісна.

Код 1:	Відповідь В: життя
--------	--------------------

Відповідь не зараховано

Код 0:	Інші відповіді
Код 9:	Відповіді немає

ЗАВДАННЯ 7А:

Яка, на вашу думку, тема цього тексту?

Оцінювання завдання 7А

Процеси читання: розуміння тексту, а саме інтегрування смислів і формулювання умовиводу на основі поєднання інформації з тексту й повноти розуміння запропонованого тексту.

Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту: змішаний (поєднання цілісного й перерваного форматів).

Тип тексту: розповідь.

Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

	Пояснення, які головні моменти мають бути враховані	Приклади відповідей, які будуть зараховані повністю
Код 1:	У відповіді має бути вказані основні поняття: бойове мистецтво, мистецтво самовдосконалення запорожців,	<ul style="list-style-type: none"> • Розповідь про гопак як вид бойового мистецтва • Розповідь про те, яку роль відігравав гопак для запорожців. • Розповідь про мистецтво самовдосконалення запорожців.

Відповідь не зараховано

	Пояснення, які відповіді не будуть зараховані	
Код 0:	Проглядається неточне розуміння матеріалу чи наведено неправдиву або недоречну відповідь.	<ul style="list-style-type: none"> • Розповідь про життя козаків у давні часи. • Розповідь про бойові мистецтва. • Розповідь про те, що козаки мали свої таємниці.
Код 9:	Відповіді немає	

ЗАВДАННЯ 7Б:

Яка основна думка цього тексту?

Оцінювання завдання 7Б

Процеси читання: розуміння тексту, а саме інтегрування смислів і формулювання умовиводу на основі поєднання інформації з тексту й повноти розуміння запропонованого тексту.

Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту: змішаний (поєднання цілісного й перерваного форматів).

Тип тексту: розповідь.

Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

	Пояснення, які головні моменти мають бути враховані	Приклади відповідей, які будуть зараховані повністю
Код 1:	У відповіді має бути вказане основне поняття: гопак - бойове мистецтво	Довести, що гопак – не лише запальний танок, а передусім – бойове мистецтво.

Відповідь не зараховано

	Пояснення, які відповіді не будуть зараховані	
Код 0:	Проглядається неточне розуміння матеріалу чи наведено неправдиву або недоречну відповідь.	<ul style="list-style-type: none"> • Ознайомити із труднощами побуту козаків. • Показати, як воювали козаки. • Показати вплив на козаків китайських, японських, корейських стилів бойового мистецтва.
Код 9:	Відповіді немає	

ЗАВДАННЯ 8:

Скануйте QR-КОД, перегляньте відео. Дайте відповідь на питання: чи відроджується гопак як вид козацького бойового мистецтва? Чи хотіли б ви теж віртуозно виконувати елементи бойового гопака? Свою думку аргументуйте (4-5 речень)

ГОПАК

Ще й сьогодні ми знаємо про запорожців лише те, що самі вони хотіли світові показати. Під машкарою безжурного гультьайства козаки вміли приховувати багатство лицарської культури. На поверхню ці мужні вояки виставили лише частину запорозького побуту. Ми ще й досі засліплені козацькими дотепами, зброєю, стравами, одягом. А це – лише верхній шар запорозької культури. Як же славно подбали наші предки про збереження своїх таємниць! Їх розгадування почалося саме в наш час. До речі, тільки нещодавно ми збагнули, що гопак – не лише запальний танок.

Навряд чи в Україні та й у всьому світі знайдеться нині людина, здатна виконати гопак по-справжньому. Сучасних танцюристів відділяють століття від віртуозів бойового гопака минулого. Для майстрів балету гопак – лише танок. Для запорожця – бойове мистецтво, від міри володіння яким залежало навіть життя.

Учені одноголосно стверджують, що в гопаку є елементи двобою воїна в битві з таким же, як він, професіоналом. Фігури танка були цілком застосовними в обставинах реального бою. У Січовій школі навчали чотирнадцяти «па» віртуозного танцю так, як тепер навчають акробатів, за допомогою спеціальних ременів-лонжів¹. Деякі складні фігури часом виконувалися на столі посеред напоїв та страв. Успішним вважалося, якщо козак-учень не зрушив жодної тарілки, чарчини, карафки. Ось такими мали бути окомір, вправність і фізична сила справжнього запорожця.

Гопак – це українське мистецтво бойового гарту, завершена, викінчена система тренування та загартування тіла. Ця система ні в чому не поступається китайським, японським, корейським стилям загартування воїна. Це – бойове мистецтво українських козаків, вершина української системи фізичного вдосконалення людини.

Звичайно, відродити втрачене мистецтво самовдосконалення запорожців є дуже нелегкою, почасти нездійсненною справою хоча дослідження давніх літописів, вивчення історії та теорії українських національних танців усе ж таки залишає нам шанс. (За І. Кравченком.)

*1 - канат, прикріплюваний до пояса акробатів для безпеки під час стрибків, виконання фігур.

1. Що під машкарою безжурного гультайства вміли приховувати козаки? (1 б.)

- А. сум за родиною
- Б. багатство лицарської культури
- В. магічні знання

2. Гопак – це.. (1 б.)

- А. віртуозний танець неперевершених виконавців
- Б. вершина української системи фізичного вдосконалення людини
- В. цирковий номер акробатів із ременями-лонжами

3. Для чого використовували ремені-лонжі?(1 б.)

- А. для запрягання коней
- Б. для вимірювання відстані
- В. для тренування

4 Скільком «па» віртуозного виконання гопака навчали в Січовій школі? (1 б.)

- А. 14
- Б. 24
- В. 34

5. Яким стилям загартування воїна не поступається наш бойовий гопак?(1 б)

- А. китайським, японським, корейським
- Б. бразильським, мексиканським, іспанським
- В. монгольським, скандинавським, грецьким

6. Що залежало від міри володіння гопакком для запорожців? (1 б.)

- А соціальний статус
- Б матеріальний статок
- В життя

ЗАВДАННЯ 7А:

Яка, на вашу думку, тема цього тексту? (1 б.)

ЗАВДАННЯ 7Б:

Яка основна думка цього тексту? (1 б.)

ЗАВДАННЯ 8:

Скануйте QR-КОД, перегляньте відео. Дайте відповідь на питання: чи відроджується гопак як вид козацького бойового мистецтва? Чи хотіли б ви теж віртуозно виконувати елементи бойового гопака? Свою думку аргументуйте (4-5 речень)

Завдання 7. Фільм «Сторожова застава»

Автор: Лобунська Олена Анатоліївна

Сценарій для вчителя

ФІЛЬМ «СТОРОЖОВА ЗАСТАВА»

«Сторожова застава» (англ. The Stronghold) – український пригодницький фільм-фентезі, знятий Юрієм Ковальовим за мотивами однойменної книжки володимира Рутківського. Фільм розповідає про сучасного школяра Вітька, який через загадковий портал часу потрапляє у минуле – на тисячу років назад. Стрічка вийшла в широкий український прокат 12 жовтня 2017 року.

Виробництво. Знімати фільм почали в листопаді 2015 року. Локаціями стали різні регіони України: пам'ятка природи «Скнілі Довбуша» (Карпати), Коростишівський кар'єр і Тетерівський кіш (Житомирщина), місто Буча (під Києвом), Лиса гора (Київ). На київській Троєщині було збудовано масштабні декорації для «Сторожової застави», а в знімальному павільйоні студії «Film.ua» було відтворено половецький табір.

Для акторів Данила Каменського та Єви Кошової, які зіграли головні ролі, стрічка стала кінедебютом.

Озвучення українською. Фільм було знято українською, але у зв'язку з низьким рівнем розмовної української мови більшості акторів їхні репліки було передубльовано українською.

Саундтрек. Після для саундтреку фільму написали відомі українські музиканти: Фагот з гурту «ТНМК» виконав пісню «Мантра», а акапельний гурт «Аікардійська терція» виконав пісню «Наша земля».

Кошторис. Загальний кошторис стрічки становив 40,3 млн гривень, з них 45 % профінансувало Держкіно – 18,1 млн гривень.

Міжнародний кінопрокат. У лютому 2015 року на європейському кіноринку Берлінського міжнародного кінофестивалю права на прокат фільму було продано Франції. У березні 2016 року на Гонконзькому кіно- і телеринку фільм «Сторожова застава» був проданий дистрибуторам для показу в Індії, В'єтнамі та Малайзії. У грудні 2017 року права на прокат «Сторожової застави» купив Китай. Усього фільм придбали 27 країн світу.

Цікаві факти. Персонажів «темної сторони» грали казахи, які розмовляли казахською. Але, щоб не образити цим казахського глядача, їх переозвучили мовою, якої не існує у світі.

Рекомендований ресурс тексту: одиничний.

Рекомендований формат тексту: змішаний (поєднання цілісного й перерваного форматів).

Рекомендований тип тексту: розповідь.

Рекомендована ситуація: особистісна.

Рекомендоване розташування і розмір тексту – 1 сторінка

Відповідаючи на питання, скористайтеся інформацією на попередній сторінці

Завдання 1. Фільм «Сторожова застава»

Фільм розповідає про ...

- A. охорону кордону України
- B. боротьбу за розмежування території між державами
- C. про сучасного школяра, який через портал часу потрапляє в минуле
- D. про сучасних захисників України
- E. про оборону в зоні ООС

Оцінювання завдання 1

Процеси читання: знаходження інформації:

перегляд тексту й віднаходження безпосередньо наведеної інформації

Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту: змішаний.

Тип тексту: розповідь, а саме інформаційні матеріали.

Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

Код 1:	Відповідь: про сучасного школяра, який через портал часу потрапляє в минуле
--------	---

Відповідь не зараховано

Код 0:	Інші відповіді
Код 9:	Відповіді немає

ЗАВДАННЯ 2А: Фільм «Сторожова застава»

Перерахуйте частини території України, що стали локаціями для зйомок фільму

Оцінювання завдання 2А

Процеси читання: розуміння тексту, а саме інтегрування смислів і формулювання умовиводу

Ресурс тексту: одиничний.

Відповідь зараховано повністю

Формат тексту: змішаний.

Тип тексту: розповідь, а саме інформаційні матеріали.

Ситуація: особистісна.

	Пояснення, які головні моменти мають бути враховані	Приклади відповідей, які будуть зараховані повністю
--	---	---

Код 1:	Пам'ятка природи «Скелі Довбуша», Коростишівський кар'єр, Тетерівський кіш , м.Буча(Київ), Лиса гора(Київ), Троєщина(Київ)	Карпати, Житомирщина, Київщина Україна
--------	---	--

Відповідь не зараховано

	Пояснення, які відповіді не будуть зараховані	Приклади відповідей, які не будуть зараховані
Код 0:	інші відповіді	У нас
Код 9:	Відповіді немає	

ЗАВДАННЯ 2Б: : Фільм « Сторожова застава»

Чому персонажів « темної сторони» , яких грали казахи , переозвучили мовою, якої не існує у світі?

Оцінювання завдання 2Б

Процеси читання: осмислення інформації тексту, формування розуміння інформації

Формат тексту: змішаний.

Тип тексту: розповідь, а саме інформаційні матеріали

Ресурс тексту: одиничний.

Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

	Пояснення, які головні моменти мають бути враховані	Приклади відповідей, які будуть зараховані повністю
Код 1:	Грали казахи, які розмовляли казахською	- Щоб не образити казахського глядача - Щоб не принизити іншу націю

Відповідь не зараховано

	Пояснення, які відповіді не будуть зараховані	Приклади відповідей, які не будуть зараховані
Код 0:	Інші відповіді	Тому що так цікавіше
Код 9:	Відповіді немає	

ЗАВДАННЯ 3. : Фільм « Сторожова застава»

Хто написав пісні для саундтреку фільму?

- A. Святослав Вакарчук із гурту « Океан Ельзи»
- B. Сергій Танчинець із гурту « Без обмежень»
- C. Фагот з гурту «ТНМК», гурт « Пікардійська терція»
- D. Тарас Тополя із гурту « Антитіла»

Оцінювання завдання 3

Процеси читання: розуміння тексту, а саме інтегрування смислів

Формат тексту: змішаний .

Тип тексту: розповідь, а саме інформаційні матеріали .

Ресурс тексту: одиничний.

Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

Код 1:	Відповідь: Фагот з гурту «ТНМК», гурт « Пікардійська терція»
--------	--

Відповідь не зараховано

Код 0:	Інші відповіді
Код 9:	Відповіді немає

ЗАВДАННЯ 4. Фільм «Сторожова застава»

Скільки країн світу придбали права для прокату фільму :

- A. 7
- B. 17
- C. 27
- D. 37

Оцінювання завдання 4

Процеси читання: знаходження інформації

Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту: змішаний

Тип тексту: розповідь, а саме інформаційні матеріали

Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

Код 1:	Відповідь: 27 країн світу
--------	---------------------------

Відповідь не зараховано

Код 0:	Інші відповіді
Код 9:	Відповіді немає

Текст «Фільм «Сторожова застава»

(Авраменко О.М. Українська мова. Підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти)

ФІЛЬМ «СТОРОЖОВА ЗАСТАВА»

«Сторожова застава» (англ. The Stronghold) – український пригодницький фільм-фентезі, знятий Юрієм Ковальовим за мотивами однойменної книжки володимира Рутківського. Фільм розповідає про сучасного школяра Вітька, який через загадковий портал часу потрапляє у минуле – на тисячу років назад. Стрічка вийшла в широкий український прокат 12 жовтня 2017 року.

Виробництво. Знімати фільм почали в листопаді 2015 року. Локаціями стали різні регіони України: пам'ятка природи «Скнілі Довбуша» (Карпати), Коростишівський кар'єр і Тетерівський кіш (Житомирщина), місто Буча (під Києвом), Лиса гора (Київ). На київській Троєщині було збудовано масштабні декорації для «Сторожової застави», а в знімальному павільйоні студії «Film.ua» було відтворено половецький табір.

Для акторів Данила Каменського та Єви Кошової, які зіграли головні ролі, стрічка стала кінедебютом.

Озвучення українською. Фільм було знято українською, але у зв'язку з низьким рівнем розмовної української мови більшості акторів їхні репліки було передубльовано українською.

Саундтрек. Після для саундтреку фільму написали відомі українські музиканти: Фагот з гурту «ТНМК» виконав пісню «Мантра», а акапельний гурт «Аікардійська терція» виконав пісню «Наша земля».

Кошторис. Загальний кошторис стрічки становив 40,3 млн гривень, з них 45 % профінансувало Держкіно – 18,1 млн гривень.

Міжнародний кінопрокат. У лютому 2015 року на європейському кіноринку Берлінського міжнародного кінофестивалю права на прокат фільму було продано Франції. У березні 2016 року на Гонконзькому кіно- і телеринку фільм «Сторожова застава» був проданий дистриб'юторам для показу в Індії, В'єтнамі та Малайзії. У грудні 2017 року права на прокат «Сторожової застави» купив Китай. Усього фільм придбали 27 країн світу.

Цікаві факти. Персонажів «темної сторони» грали казахи, які розмовляли казахською. Але, щоб не образити цим казахського глядача, їх переозвучили мовою, якої не існує у світі.

Відповідаючи на питання, скористайтеся інформацією на попередній сторінці

Завдання 1. Фільм «Сторожова застава»

Фільм розповідає про ...

- A. охорону кордону України
- B. боротьбу за розмежування території між державами
- C. про сучасного школяра, який через портал часу потрапляє в минуле
- D. про сучасних захисників України
- E. про оборону в зоні ООС

ЗАВДАННЯ 2А: Фільм « Сторожова застава»

Перерахуйте частини території України, що стали локаціями для зйомок фільму

ЗАВДАННЯ 2Б: : Фільм « Сторожова застава»

Чому персонажів « темної сторони» , яких грали казахи , переозвучили мовою, якої не існує у світі?

ЗАВДАННЯ 3. : Фільм «Сторожова застава»

Хто написав пісні для саундтреку фільму?

- A. Святослав Вакарчук із гурту «Океан Ельзи»
- B. Сергій Танчинець із гурту «Без обмежень»
- C. Фагот з гурту «ТНМК», гурт «Пікардійська терція»
- D. Тарас Тополя із гурту «Антитіла»

ЗАВДАННЯ 4. Фільм « Сторожова застава»

Скільки країн світу придбали права для прокату фільму :

- A. 7
- B. 17
- C. 27
- D. 37

Завдання 8. Нобелівська премія

Автор: Желізко Юлія Вікторівна

Сценарій для вчителя

НОБЕЛІВСЬКА ПРЕМІЯ

Нобелівська премія в галузі літератури вважається найпрестижнішою міжнародною літературною премією у світі.

Лауреати премії Нобеля – це світова інтелектуальна еліта і гордість кожної країни. Громадян України у цьому списку ще не було. Хоча видатні люди з України мали можливість відзначитися.

2012 року до Шведської академії, яка опікується Нобелівською премією в галузі літератури, Національною Академією наук України подано офіційне подання за підписом Бориса Патона про висунення кандидатом на здобуття Нобелівської премії з літератури 2012 року поета-академіка Бориса Олійника.

Історія. Заснована премія, згідно з заповітом шведського підприємця, винахідника та філантропа Альфреда Бернарда Нобеля, який, зокрема, знаменитий тим, що винайшов динаміт. Весь свій статок (близько 31,5 млн. шведських крон) він призначив на фінансування міжнародної премії. Згідно з його волею, річний прибуток від цієї

спадщини має ділитися на 5 рівних частин між особами, які попереднього року найбільше прислужилися людству в різних галузях діяльності. Виняток – математика. Це пов'язано із сумною історією кохання Альфреда. Дівчина, яку він кохав, вийшла заміж за математика. Саме через це Нобелівська премія не поширюється на цю галузь науки.

За заповітом Альфреда Нобеля, премія з літератури має бути отримана людиною, що створила «найбільш видатні роботи в напрямку ідеалізму». На відміну від попередньої вимоги розглядати тільки ті роботи, що були створені в рік, що передуює року нагороди, було вирішено, що можуть бути розглянуті і роботи, значення яких було визнано лише недавно.

У спеціальному статуті сказано, що під терміном «літературний твір» слід розуміти не винятково літературний твір, а й будь-який інший, що має форму і стиль літературного. Тому були випадки, коли ця премія присуджувалась філософам чи історикам. Серед них був і Уїнстон Черчилль (1953 р.) – «за майстерні історичні та біографічні описи, а також блискуче ораторське мистецтво в захисті високих людських цінностей».

Традиції вручення. Імена нових лауреатів оприлюднюються щороку 21 жовтня – у день народження Альфреда Нобеля, а вручення премій відбувається у Стокгольмі і Осло 10 грудня – у день його смерті. За традицією, премії з фізики, хімії, медицини, літератури і економіки в Стокгольмі, в Концертному залі, вручає король Швеції. Напередодні ж цієї події лауреати читають нобелівські лекції.

Кожен лауреат отримує з рук монарха золоту медаль із зображенням засновника премії Альфреда Нобеля і диплом. Того ж вечора у Стокгольмській ратуші проходить Нобелівський бенкет, в якому бере участь більше тисячі гостей.

Рекомендований ресурс тексту: одиничний.

Рекомендований формат тексту: змішаний (поєднання цілісного й перерваного форматів).

Рекомендований тип тексту: розповідь.

Рекомендована ситуація: особистісна.

Рекомендоване розташування і розмір тексту – 1 сторінка

Відповідаючи на питання, скористайтеся інформацією на попередній сторінці

Завдання 1. Нобелівська премія

У якій галузі не присуджується Нобелівська премія?

- A. фізика
- B. математика
- C. медицина
- D. фізіологія
- E. хімія
- F. мир

Оцінювання завдання 1

Процеси читання: розуміння тексту, а саме інтегрування смислів і формулювання умовиводу на основі поєднання інформації з тексту й схемою.

Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту: змішаний.

Тип тексту: виклад-роз'яснення.

Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

Код 1:	Відповідь: B. математика
--------	--------------------------

Відповідь не зараховано

Код 0:	Інші відповіді
Код 9:	Відповіді немає

ЗАВДАННЯ 2А: Нобелівська премія

Хто має отримати премію з літератури, за заповітом Нобеля? _____

Оцінювання завдання 2А

Процеси читання: розуміння тексту, а саме інтегрування смислів і формулювання умовиводу на основі поєднання інформації з тексту й схеми.
Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту: змішаний.
Тип тексту: виклад-роз'яснення.
Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

	Пояснення, які головні моменти мають бути враховані	Приклади відповідей, які будуть зараховані повністю
Код 1:	Цитата А. Нобеля	людина, що створила «найбільш видатні роботи в напрямку ідеалізму»

Відповідь не зараховано

	Пояснення, які відповіді не будуть зараховані	Приклади відповідей, які не будуть зараховані
Код 0:	інші відповіді, зокрема зображення на схемі	Науковці Дослідники Вчені
Код 9:	Відповіді немає	

ЗАВДАННЯ 2Б: Нобелівська премія

Чому Нобелівську премію з літератури було присуджено Уїнстону Черчілю – політику та прем'єр міністру Великої Британії? _____

Оцінювання завдання 2Б

Процеси читання: осмислення форми тексту: визначення підстави для рішення автора щодо схеми.
Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту: змішаний.
Тип тексту: виклад-роз'яснення.
Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

	Пояснення, які головні моменти мають бути враховані	Приклади відповідей, які будуть зараховані повністю
Код 1:	Пояснення терміну «літературний твір»	Бо премію присуджують за не тільки літературний твір, а й будь-який інший, що має форму і стиль літературного. Бо будь-який інший твір, що має форму і стиль літературного може бути номінований на премію. Бо твори Черчіля маю форму й стиль літературного твору.

Відповідь не зараховано

	Пояснення, які відповіді не будуть зараховані	Приклади відповідей, які не будуть зараховані
Код 0:	Інші відповіді, зокрема й ті, де учень зробить позначки на схемі	Бо твори Черчіля були унікальними біографічними й історичними матеріалами. Бо Черчіль гарно писав й декламував твори. Бо Черчіль був став першим не письменником, хто отримав таку премію.
Код 9:	Відповіді немає	

ЗАВДАННЯ 3. Нобелівська премія Хто обирає лауреатів Нобелівської премії?

- A. Шведська Академія з 18 осіб.
- B. король Швеції
- C. Нобелівський комітет з 5 осіб.
- D. Сам Альфред Нобель

Оцінювання завдання 3

Процеси читання: розуміння тексту, а саме інтегрування смислів і формулювання умовиводу: визначення головної ідеї, покладеної в основу схеми

Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту: змішаний (поєднання цілісного й перерваного форматів).

Тип тексту: виклад-роз'яснення.

Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

Код 1:	Відповідь: Нобелівський комітет з 5 осіб.
--------	---

Відповідь не зараховано

Код 0:	Інші відповіді
Код 9:	Відповіді немає

ЗАВДАННЯ 4. Нобелівська премія**Яку нагороду отримує лауреат Нобелівської премії?**

- A. Грошову винагороду та міжнародне визнання.
- B. Медаль із зображенням засновника, диплом та грошову премію.
- C. Офіційне подання із підписом засновника.
- D. Грант на розвиток власного наукового відкриття.

Оцінювання завдання 4**Відповідь зараховано повністю**

Процеси читання: розуміння тексту, а саме формулювання умовиводу на основі поєднання інформації.

Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту: змішаний (поєднання цілісного й перерваного форматів).

Тип тексту: виклад-роз'яснення

Ситуація: особистісна.

Код 1:	Відповідь: Медаль із зображенням засновника, диплом та грошову премію
--------	---

Відповідь не зараховано

Код 0:	Інші відповіді
Код 9:	Відповіді немає

НОБЕЛІВСЬКА ПРЕМІЯ

Нобелівська премія в галузі літератури вважається найпрестижнішою міжнародною літературною премією у світі.

Лауреати премії Нобеля – це світова інтелектуальна еліта і гордість кожної країни. Громадян України у цьому списку ще не було. Хоча видатні люди з України мали можливість відзначитися.

2012 року до Шведської академії, яка опікується Нобелівською премією в галузі літератури, Національною Академією наук України подано офіційне подання за підписом Бориса Патона про висунення кандидатом на здобуття Нобелівської премії з літератури 2012 року поета-академіка Бориса Олійника.

Історія. Заснована премія, згідно з заповітом шведського підприємця, винахідника та філантропа Альфреда Бернарда Нобеля, який, зокрема, знаменитий тим, що винайшов динаміт. Весь свій статок (близько 31,5 млн. шведських крон) він призначив на фінансування міжнародної премії. Згідно з його волею, річний прибуток від цієї спадщини має ділитися на 5 рівних частин між особами, які попереднього року найбільше прислужилися людству в різних галузях діяльності. Виняток – математика. Це пов'язано із сумною історією кохання Альфреда. Дівчина, яку він кохав, вийшла заміж за математика. Саме через це Нобелівська премія не поширюється на цю галузь науки.

За заповітом Альфреда Нобеля, премія з літератури має бути отримана людиною, що створила «найбільш видатні роботи в напрямку ідеалізму». На відміну від попередньої вимоги розглядати тільки ті роботи, що були створені в рік, що передує року нагороди, було вирішено, що можуть бути розглянуті і роботи, значення яких було визнано лише недавно.

У спеціальному статуті сказано, що під терміном «літературний твір» слід розуміти не винятково літературний твір, а й будь-який інший, що має форму і стиль літературного. Тому були випадки, коли ця премія присуджувалась філософам чи історикам. Серед них був і Уїнстон Черчилль (1953 р.) – «за майстерні історичні та біографічні описи, а також блискуче ораторське мистецтво в захисті високих людських цінностей».

Традиції вручення. Імена нових лауреатів оприлюднюються щороку 21 жовтня – у день народження Альфреда Нобеля, а вручення премій відбувається у Стокгольмі і Осло 10 грудня – у день його смерті. За традицією, премії з фізики, хімії, медицини, літератури і економіки в Стокгольмі, в Концертному залі, вручає король Швеції. Напередодні ж цієї події лауреати читають нобелівські лекції.

Кожен лауреат отримує з рук монарха золоту медаль із зображенням засновника премії Альфреда Нобеля і диплом.

Того ж вечора у Стокгольмській ратуші проходить Нобелівський бенкет, в якому бере участь більше тисячі гостей.

Рекомендований ресурс тексту: одиничний.

Рекомендований формат тексту: змішаний (поєднання цілісного й перерваного форматів).

Рекомендований тип тексту: розповідь.

Рекомендована ситуація: особистісна.

Рекомендоване розташування і розмір тексту – 1 сторінка

Відповідаючи на питання, скористайтеся інформацією на попередній сторінці

Завдання 1. Нобелівська премія

У якій галузі не присуджується Нобелівська премія?

- A. фізика
- B. математика
- C. медицина
- D. фізіологія
- E. хімія
- F. мир

ЗАВДАННЯ 2А: Нобелівська премія

Хто має отримати премію з літератури, за заповітом Нобеля? _____

ЗАВДАННЯ 2Б: Нобелівська премія

Чому Нобелівську премію з літератури було присуджено Уїнстону Черчілю – політику та прем'єр міністру Великої Британії? _____

ЗАВДАННЯ 3. Нобелівська премія

Хто обирає лауреатів Нобелівської премії?

- A. Шведська Академія з 18 осіб.
- B. король Швеції
- C. Нобелівський комітет з 5 осіб.
- D. Сам Альфред Нобель

ЗАВДАННЯ 4. Нобелівська премія

Яку нагороду отримує лауреат Нобелівської премії?

- A. Грошову винагороду та міжнародне визнання.
- B. Медаль із зображенням засновника, диплом та грошову премію.
- C. Офіційне подання із підписом засновника.
- D. Грант на розвиток власного наукового відкриття.

Завдання 9. Про сприйняття дійсності

Автор: Желізко Юлія Вікторівна

Сценарій для вчителя

ПРО СПРИЙНЯТТЯ ДІЙСНОСТІ

Жив собі в селі старий чоловік, він був дуже бідний, але навіть королі заздрили йому, тому, що в нього був пречудовий білий кінь. Йому пропонували за коня нечувані гроші, але чоловік відповідав:

- Цей кінь для мене, не кінь, а товариш. Як можна продати товариша?

Чоловік біднував, але не погоджувався продавати коня. Одного ранку він не знайшов коня у стійлі. Зібралось все село і всі почали осуджувати старого:

- Ти дурний старий, - говорили йому, - ми знали, що коли-небудь коня вкрадуть. Ліпше би ти його продав. Який **неталан!**

Старий сказав:

- Я не знаю всієї історії, я не знаю, чи пішов він, чи його вкрали. Існує факт, а все решта – судження. Ще не відомо, чи це – неталан, чи це – благословення. І хто зна, що станеться потім.

Люди засміялися, вони завжди знали, що він трішки схиблений. Через 15 днів кінь несподівано повернувся і навіть привів із собою 4 лошат. Люди знову зібралися і сказали:

- Правду казав ти, старий, не лихо це насправді, а благо.

І знову старий сказав:

- Не знаю я ще всього. Тільки те, що коня не було, а потім він повернувся. Хтозна, благословення це чи ні. Ви прочитали одне слово у реченні, як ви можете судити про всю книгу?

Але люди все одно вирішили, що він не має рації, бо ж коней побільшало. У старого був єдиний син. Він почав об'їжджати лошат і за тиждень упав і зламав ногу. Люди казали:

- Ото невезіння. Твій єдиний син не може ходити. А він же – єдина твоя підмога. Ліпше би ти продав коня і мав би хоч гроші.

І котрий вже раз старий відповів їм:

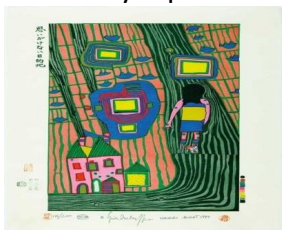
- Ви одержимі судженням. Не заходьте так далеко. Я тільки знаю, що син упав і зламав ногу. Ніхто не знає, чи горе це, чи благословення.

Так сталося, що за кілька тижнів спалахнула війна. Молодих хлопців забрали у військо. Зостався лише скалічений син старого. Всі мешканці плакали, тому що битву було програно і майже вся молодь загинула. Люди прийшли до старого і казали:

- Ти мав рацію – це виявилось, благо. Може, твій син і скалічився, але він з тобою. А наші пропали назавжди.

І знову старий сказав:

- Ви знову судите. Я не знаю всієї історії, і ніхто не знає...

Насправді наша мандрівка не закінчується ніколи. Коли одні двері зачиняються, відчиняються інші. Ви досягаєте вершини, але з'являється ще інша, вища. Життя – безкінечна подорож.

«365 притч на щодень» - видавництво «Свічадо»

Малюнок 1. Фріденсрайх Гундертвассер «Несподівані пункти призначення»

Ресурс тексту: одиничний
Формат тексту: цілісний
Тип тексту: розповідь
Ситуація: особистісна
Розташування і розмір тексту – 1 сторінка

Відповідаючи на питання, скористайтеся інформацією на попередній сторінці
Завдання 1. Слово “неталан” можна замінити будь-яким із перелічених, окрім?
А. біда
Б. горе
В. нещастя
Г. бездарність

Оцінювання завдання 1

Процеси читання: розуміння тексту, а саме інтегрування смислів і формулювання умовиводу на основі поєднання інформації з тексту й уміння інтегрувати власні знання
Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту: цілісний
Тип тексту: розповідь.
Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

Код 1:	Відповідь Г бездарність
--------	-------------------------

Відповідь не зараховано

Код 0:	Інші відповіді
Код 9:	Відповіді немає

Завдання 2А. Неправильним є твердження:

А. Не можна судити про книжку, прочитавши одне речення.
Б. Люди мали рацію, що скалічення сина чоловіка виявилось благом.
В. Життя вічна подорож: коли досягаємо вершини, з'являється нова, ще вища.
Г. Старий чоловік вважав, що не можна судити про щось, коли ти не знаєш усієї історії.

Оцінювання завдання 2А

Процеси читання: розуміння тексту, а саме інтегрування смислів і формулювання умовиводу на основі інформації з тексту
Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту: цілісний
Тип тексту: розповідь.
Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

Код 1:	Відповідь Б Люди мали рацію, що скалічення сина чоловіка виявилось благом.
--------	--

Відповідь не зараховано

Код 0:	Інші відповіді
Код 9:	Відповіді немає

Завдання 2Б. Розгляньте уважно репродукцію картини австрійського художника Фріденсрайха Гундертвассера «Несподівані пункти призначення» і зверніть увагу на останній абзац тексту. Що об'єднує притчу та картину художника-модерніста?

Процеси читання: розуміння тексту, а саме формулювання умовиводу на основі поєднання інформації з двох непов'язаних джерел: тексту і фото.

Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту:

цілісний

Тип тексту:

розповідь.

Ситуація:

особистісна.

Відповідь зараховано повністю

	Пояснення, які головні моменти мають бути враховані	Приклади відповідей, які будуть зараховані повністю
Код 1:	Спільною є основна думка творів: життя - безкінечна, непередбачувана подорож. На малюнку це передано за допомогою символічних зображень (лінії) та кольорів.	<ul style="list-style-type: none"> Спільною є ідея творів. Життя - це довга дорога (лінія), події не можна передбачити. Авторські задуми є спільними: несподівані життєві повороти роблять нашу життєву дорогу непередбачуваною. Автори використовують спільні образи-символи: життя - це дорога, мандрівка, подорож (притча), вертикальні лінії (картина); перешкоди - вершини, двері (притча), квадрати, горизонтальні лінії (картина). Кольори - зелений, жовтий - життя, блакитний - невідомість.

Відповідь не зараховано

	Пояснення, які відповіді не будуть зараховані	Приклади відповідей, які не будуть зараховані
Код 0:	Якщо у відповіді не згадується про основну думку мистецьких творів, подібність авторських задумів	<ul style="list-style-type: none"> Спільною є тема Спільними є художні засоби (не вказано, які саме)
Код 9:	Відповіді немає	

Завдання 3. Чому старий чоловік не вважав зникнення коня нещастям, а появу лошат благом?

- А. Чоловік ніколи не поспішав з висновками.
- Б. Чоловік не вірив селянам.
- В. Чоловік ніколи нікого не слухав.
- Г. Чоловік був трішки схиблений.

Оцінювання завдання 3

Процеси читання: розуміння тексту, а саме інтегрування смислів і формулювання умовиводу: визначення причини.

Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту: цілісний.

Тип тексту: розповідь.

Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

Код 1:	Відповідь А. Чоловік ніколи не поспішав з висновками.
--------	---

Відповідь не зараховано

Код 0:	Інші відповіді
Код 9:	Відповіді немає

Завдання 4. Яке речення з тексту найкраще передає головну думку притчі?

- А. Існує факт, а все решта - судження.
- Б. Одержимі судженням, не заходьте так далеко.
- В. Коли одні двері зачиняються, відчиняються інші.
- Г. Цей кінь для мене не кінь, а товариш.

Оцінювання завдання 4

Процеси читання: розуміння тексту, а саме формулювання умовиводу на основі поєднання інформації з тексту та знань з теорії літератури.

Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту: цілісний.

Тип тексту: розповідь.

Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

Код 1:	Відповідь В Коли одні двері зачиняються, відчиняються інші.
--------	---

Відповідь не зараховано

Код 0:	Інші відповіді
Код 9:	Відповіді немає

Завдання 5. Розкажіть про випадки, коли ви ставили під сумнів свої інтуїтивні висновки. Чи важко було відмовитися від них? За яких життєвих обставинах варто згадувати цю притчу? (5 -8 речень)

ПРО СПРИЙНЯТТЯ ДІЙНОСТІ

Жив собі в селі старий чоловік, він був дуже бідний, але навіть королі заздрили йому, тому, що в нього був пречудовий білий кінь. Йому пропонували за коня нечувані гроші, але чоловік відповідав:

- Цей кінь для мене, не кінь, а товариш. Як можна продати товариша?

Чоловік бідував, але не погоджувався продавати коня. Одного ранку він не знайшов коня у стійлі. Зібралось все село і всі почали осуджувати старого:

- Ти дурний старий, - говорили йому, - ми знали, що коли-небудь коня вкрадуть. Ліпше би ти його продав. Який **неталан!**

Старий сказав:

- Я не знаю всієї історії, я не знаю, чи пішов він, чи його вкрали. Існує факт, а все решта – судження. Ще не відомо, чи це – неталан, чи це – благословення. І хто зна, що станеться потім.

Люди засміялися, вони завжди знали, що він трішки схиблений. Через 15 днів кінь несподівано повернувся і навіть привів із собою 4 лошат. Люди знову зібралися і сказали:

- Правду казав ти, старий, не лихо це насправді, а благо.

І знову старий сказав:

- Не знаю я ще всього. Тільки те, що коня не було, а потім він повернувся. Хтозна, благословення це чи ні. Ви прочитали одне слово у реченні, як ви можете судити про всю книгу?

Але люди все одно вирішили, що він не має рації, бо ж коней побільшало. У старого був єдиний син. Він почав об'їжджати лошат і за тиждень упав і зламав ногу. Люди казали:

- Ото невезіння. Твій єдиний син не може ходити. А він же – єдина твоя підмога. Ліпше би ти продав коня і мав би хоч гроші.

І котрий вже раз старий відповів їм:

- Ви одержимі судженням. Не заходьте так далеко. Я тільки знаю, що син упав і зламав ногу. Ніхто не знає, чи горе це, чи благословення.

Так сталося, що за кілька тижнів спалахнула війна. Молодих хлопців забрали у військо. Зостався лише скалічений син старого. Всі мешканці плакали, тому що битву було програно і майже вся молодь загинула. Люди прийшли до старого і казали:

- Ти мав рацію – це виявилось, благо. Може, твій син і скалічився, але він з тобою. А наші пропали назавжди.

І знову старий сказав:

- Ви знову судите. Я не знаю всієї історії, і ніхто не знає...

Насправді наша мандрівка не закінчується ніколи. Коли одні двері зачиняються, відчиняються інші. Ви досягаєте вершини, але з'являється ще інша, вища. Життя – безкінечна подорож.

«365 притч на щодень» - видавництво «Свічадо»

Малюнок 1. Фріденсрайх Гундертвассер «Несподівані пункти призначення»

Відповідаючи на питання, скористайтеся інформацією на попередній сторінці

Завдання 1 . Слово “неталан” можна замінити будь-яким із перелічених, окрім?

- А. біда
- Б. горе
- В. нещастя
- Г. бездарність

Завдання 2А. Неправильним є твердження:

- А. Не можна судити про книжку, прочитавши одне речення.
- Б. Люди мали рацію, що скалічення сина чоловіка виявилось благом.
- В. Життя вічна подорож: коли досягаємо вершини, з'являється нова, ще вища.
- Г. Старий чоловік вважав, що не можна судити про щось, коли ти не знаєш усієї історії.

Завдання 2Б. Розгляньте уважно репродукцію картини австрійського художника Фріденсрайха Гундертвассера «Несподівані пункти призначення» і зверніть увагу на останній абзац тексту. Що об'єднує притчу та картину художника-модерніста?

Завдання 3. Чому старий чоловік не вважав зникнення коня нещастям, а появу лошат благом?

- А. Чоловік ніколи не поспішав з висновками.
- Б. Чоловік не вірив селянам.
- В. Чоловік ніколи нікого не слухав.
- Г. Чоловік був трішки схиблений.

Завдання 4. Яке речення з тексту найкраще передає головну думку притчі?

- А. Існує факт, а все решта - судження.
- Б. Одержимі судженням, не заходьте так далеко.
- В. Коли одні двері зачиняються, відчиняються інші.
- Г. Цей кінь для мене не кінь, а товариш.

Завдання 5. Розкажіть про випадки, коли ви ставили під сумнів свої інтуїтивні висновки. Чи важко було відмовитися від них? За яких життєвих обставинах варто згадувати цю притчу? (5 -8 речень)

Завдання 10. Цікаві факти про різдво

Автор: Путятіна Світлана Євгенівна

Сценарій для вчителя

ЦІКАВІ ФАКТИ ПРО РІЗДВО

Це чарівне, добре і світле свято має довгу і дивовижну історію. З ним пов'язано безліч легенд, обрядів і традицій. Вам напевно буде цікаво про все це почитати, тому ми підготували колекцію цікавих фактів про Різдво, яких ви швидше за все не знали.

1. 25 грудня (7 січня за юліанським стилем) стало датою святкування Різдва Христового, за указом Папи римського Юлія, в 320 році н. е.

2. Подарунки, якими люди обмінюються на Різдво, символізують дари волхвів божественному немовляті.

3. Ялинкові кульки символізують райські яблука. І в давні часи, саме яблука використовувалися як прикраси. Але гілки на витримували їх ваги, тому в XIV столітті німецькі складуви придумали використовувати скляні прикраси замість яблук. Першими новорічними ялинками в своїх будинках стали ставити теж німці.

4. Праобразом Санта-Клауса став єпископ Святий Миколай, який жив на території Туреччини в 4 столітті нашої ери. Голландці називали його на свій манер: Сінт-Ніколас або Сінтер-Клаас.

5. «Тиха ніч» (Silent Night) – найвідоміша різдвяна пісня в історії. Вона була написана австрійським священиком Йозефом Мором і вперше виконана 24 грудня 1818 року.

6. Західна традиція класти подарунки дітям на Різдво у панчохи перед комином – теж мала б бути близькою по духу українцям. Адже вона бере свою історію не від Санти, а від святого Миколая – який є дуже шанованим у нашій країні. За легендою, він допоміг родині, у якій батько хотів видати заміж своїх доньок за чужих людей, аби врятувати їх від бідності. Святий Миколай підкинув їм через комин три мішечки з монетами, які впали прямісінько у панчохи, що сушилися причепленими під комином.

7. Мудреці зі Сходу принесли маленькому Ісусу три дари – золото, ладан і мирну (мирра). Цей вибір був зроблений з символічним значенням. Золото вказувало, що Ісусу судилося стати царем, ладан символізував визнання його як першого над усіма священиками, а мирна віщувала майбутню смерть на хресті.

8. Святкова ялинка насправді є атрибутом саме Різдва, а не Нового Року. Плутанина, яка є сьогодні, відбулася у далеких 30-х роках XX століття, коли радянська влада вела антирелігійну пропаганду та забороняла святкувати Різдво. У ті часи ставили ялинку на Новий Рік і забули, що зірка на верху дерева – це не просто прикраса і вже точно не символ тоталітарного режиму – а Віфлеємівська зоря.

9. Святкова мішура, якою ми прикрашаємо ялинку, має дуже довгу історію – вперше вона була винайдена в 1610 році в Німеччині, і тоді її виготовляли з чистого срібла.

10. Всесвітньо відома різдвяна мелодія Carol of the Bells, є нічим іншим як «Щедриком» українського композитора Миколи Леонтовича.

Ресурс тексту: одиничний
Формат тексту: цілісний
Тип тексту: розповідь
Ситуація: особистісна
Розташування і розмір тексту – 1 сторінка

Відповідаючи на питання, скористайтеся інформацією на попередній сторінці

Завдання 1 . Які прикраси використовували на ялинці в давні часи?

- А. Яблука;
- Б. Груші.
- В. Кульки.
- Г. Мішура.

Оцінювання завдання 1

Процеси читання: розуміння тексту, а саме інтегрування смислів і формулювання умовиводу на основі поєднання інформації з тексту й уміння інтегрувати власні знання
Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту:
цілісний
Тип тексту:
розповідь.
Ситуація:
особистісна.

Відповідь зараховано повністю

Код 1:	Відповідь А. Яблука
--------	---------------------

Відповідь не зараховано

Код 0:	Інші відповіді
Код 9:	Відповіді немає

Завдання 2А. Вкажіть автора і назву найпопулярнішої різдвяної мелодією у світі.

Оцінювання завдання 2А

Процеси читання: розуміння тексту, а саме інтегрування смислів і формулювання умовиводу на основі інформації з тексту
Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту:
цілісний
Тип тексту:
розповідь.
Ситуація:
особистісна.

Відповідь зараховано повністю

	Пояснення, які головні моменти мають бути враховані	Приклади відповідей, які будуть зараховані повністю
Код 1:	«Щедрик» Микола Леонтович.	<ul style="list-style-type: none"> • «Щедрик» українського композитора М. Леонтовича. • Всесвітньо відома різдвяна мелодія Carol of the Bells є «Щедриком» українського композитора Миколи Леонтовича.

Відповідь не зараховано

	Пояснення, які відповіді не будуть зараховані	Приклади відповідей, які не будуть зараховані
Код 0:	Інші відповіді	<ul style="list-style-type: none"> • У відповіді не зазначений автор. • У відповіді не зазначено назва пісні..
Код 9:	Відповіді немає	

Завдання 2Б. Коли з'явилася традиція дарувати подарунки на Різдво?

Процеси читання: осмислення форми тексту. **Формат тексту:** цілісний
Ресурс тексту: одиничний. **Тип тексту:** розповідь.
Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

	Пояснення, які головні моменти мають бути враховані	Приклади відповідей, які будуть зараховані повністю
Код 1:	Традиція з'явилася тоді, коли волхви подарували дари божественному немовляті..	<ul style="list-style-type: none"> • Волхви подарували 3 подарунка маленькому Ісусу. • Дари волхвів.

Відповідь не зараховано

	Пояснення, які відповіді не будуть зараховані	Приклади відповідей, які не будуть зараховані
Код 0:	Інші відповіді, в яких вказано лише одне джерело інформації.	<ul style="list-style-type: none"> -Святий Миколай дарував подарунки. -Подаровані три дари. -Волхви прийшли до божественного немовляти..
Код 9:	Відповіді немає	

Завдання 3. Що Святий Миколай підкинув бідній родині через комин?

- А. три дари – золото, ладан і смирну;
- Б. три мішечки з монетами;
- В. три мішечки з їжею;
- Г. три подарунки.

Оцінювання завдання 3

Процеси читання: розуміння тексту, а саме інтегрування смислів і формулювання умовиводу: визначення причини.

Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту: цілісний.

Тип тексту: розповідь.

Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

Код 1:	Відповідь А. три дари – золото, ладан і смирну;
--------	---

Відповідь не зараховано

Код 0:	Інші відповіді
Код 9:	Відповіді немає

Завдання 4. Мудреці зі Сходу принесли маленькому Ісусу три дари – золото, ладан і смирну (мирра). Цей вибір був зроблений з символічним значенням. На що вказувало золото?

- А. стане царем;
- Б. перший над усіма священниками;
- В. віщувала майбутню смерть на хресті.

Оцінювання завдання 4

Процеси читання: розуміння тексту, а саме формулювання умовиводу на основі поєднання інформації.

Ресурс тексту: одиничний.

Відповідь зараховано повністю

Формат тексту: цілісний.

Тип тексту: розповідь.

Ситуація: особистісна.

Код 1:	Відповідь А. Стане царем.
--------	---------------------------

Відповідь не зараховано

Код 0:	Інші відповіді
Код 9:	Відповіді немає

ЦІКАВІ ФАКТИ ПРО РІЗДВО

Це чарівне, добре і світле свято має довгу і дивовижну історію. З ним пов'язано безліч легенд, обрядів і традицій. Вам напевно буде цікаво про все це почитати, тому ми підготували колекцію цікавих фактів про Різдво, яких ви швидше за все не знали.

1. 25 грудня (7 січня за юліанським стилем) стало датою святкування Різдва Христового, за указом Папи римського Юлія, в 320 році н. е.

2. Подарунки, якими люди обмінюються на Різдво, символізують дари волхвів божественному немовляті.

3. Ялинкові кульки символізують райські яблука. І в давні часи, саме яблука використовувалися як прикраси. Але гілки на витримували їх ваги, тому в XIV столітті німецькі складуви придумали використовувати скляні прикраси замість яблук. Першими новорічними ялинками в своїх будинках стали ставити теж німці.

4. Праобразом Санта-Клауса став єпископ Святий Миколай, який жив на території Туреччини в 4 столітті нашої ери. Голландці називали його на свій манер: Сінт-Ніколас або Сінтер-Клаас.

5. «Тиха ніч» (Silent Night) – найвідоміша різдвяна пісня в історії. Вона була написана австрійським священиком Йозефом Мором і вперше виконана 24 грудня 1818 року.

6. Західна традиція класти подарунки дітям на Різдво у панчохи перед комином – теж мала б бути близькою по духу українцям. Адже вона бере свою історію не від Санти, а від святого Миколая – який є дуже шанованим у нашій країні. За легендою, він допоміг родині, у якій батько хотів видати заміж своїх доньок за чужих людей, аби врятувати їх від бідності. Святий Миколай підкинув їм через комин три мішечки з монетами, які впали прямісінько у панчохи, що сушилися причепленими під комином.

7. Мудреці зі Сходу принесли маленькому Ісусу три дари – золото, ладан і смирну (мирра). Цей вибір був зроблений з символічним значенням. Золото вказувало, що Ісусу судилося стати царем, ладан символізував визнання його як першого над усіма священиками, а смирна віщувала майбутню смерть на хресті.

8. Святкова ялинка насправді є атрибутом саме Різдва, а не Нового Року. Плутанина, яка є сьогодні, відбулася у далеких 30-х роках XX століття, коли радянська влада вела антирелігійну пропаганду та забороняла святкувати Різдво. У ті часи ставили ялинку на Новий Рік і забули, що зірка на верху дерева – це не просто прикраса і вже точно не символ тоталітарного режиму – а Віфлеємівська зоря.

9. Святкова мішура, якою ми прикрашаємо ялинку, має дуже довгу історію – вперше вона була винайдена в 1610 році в Німеччині, і тоді її виготовляли з чистого срібла.

10. Всесвітньо відома різдвяна мелодія Carol of the Bells, є нічим іншим як «Щедриком» українського композитора Миколи Леонтовича.

Відповідаючи на питання, скористайтеся інформацією на попередній сторінці

Завдання 1 . Які прикраси використовували на ялинці в давні часи?

- А. Яблука;
- Б. Груші.
- В. Кульки.
- Г. Мішура.

Завдання 2А. Вкажіть автора і назву найпопулярнішої різдвяної мелодією у світі.

Завдання 2Б. Коли з'явилася традиція дарувати подарунки на Різдво?

Завдання 3. Що Святий Миколай підкинув бідній родині через комин?

- А. три дари – золото, ладан і смирну;
- Б. три мішечки з монетами;
- В. три мішечки з їжею;
- Г. три подарунки.

Завдання 4. Мудреці зі Сходу принесли маленькому Ісусу три дари – золото, ладан і смирну (мирра). Цей вибір був зроблений з символічним значенням. На що вказувало золото?

- А. стане царем;
- Б. перший над усіма священниками;
- В. віщувала майбутню смерть на хресті.

Завдання 11. Український хелловін або Велесова ніч: дата, історія, традиції, обряди, прикмети

Автор: Цінько Світлана Василівна

Сценрій для вчителя

Український хелловін або Велесова ніч: дата, історія, традиції, обряди, прикмети

В Україні вже багато років відзначають свято хелловін у ніч з 31 жовтня на 1 листопада. За легендою у цю ніч душі всіх померлих приходять на землю та блукають вулицями. Виявляється, в українців раніше був свій хелловін. Існував він за часів вірування у різних богів і звався Велесова ніч (в честь одного з язичницьких божеств). Святкувалась Велесова ніч так само з 31 жовтня на 1 листопада, коли душі усіх померлих спускались на землю.

У ніч на 1 листопада прийнято згадувати хороші речі про своїх померлих родичів, ставити свічку, аби їх душа знайшла дорогу до вашого дому та залишати на вулиці чи на підвіконні частування для потойбічних гостей. Найбільшою вдачею вважалося побачити у сні в цю ніч когось із померлих родичів.

Хто такий Велес?

Велес – це дохристиянський, язичницький бог. Його вважали богом мистецтва, музики, поезії, краси, таланту, щастя та любові. Він покровитель усіх творчих людей, волхвів, віщунів та ясновидців. А також опікун усього живого. Вважали, що саме він відповідальний за розквіт людської душі.

Також, Велеса вважали покровителем худоби. Вірили, що саме він навчив людей співіснувати з природою: обробляти землю, вирощувати зерно, пасти худобу та брати молоко. Він вчив не вбивати тварину, а вчитись доглядати за нею, дбати про неї і за це брати у неї зстрижене хутро чи молоко.

Згідно віруванням Велес, перш за все – бог достатку. Тож наші предки шанували його так само сильно, як і Перуна, та ставились з повагою до традицій на Велесову ніч.

Які обряди існують на Велесову ніч?

Велесова ніч – це час містичний, тож люди вірили, що їх бажання у цю ніч можуть здійснитись. Записували їх на папірці і клали під подушку перед сном, промовляючи слова: «Темна ніч, заклинаю мені допомогти. Велес, потрудися, загадане, появся».

Для того, аби дізнатись, вірна тобі друга половинка чи ні, потрібно було взяти її обручку, нанизати на нитку та підвісити, а якщо стоїть на місці – значить її вірність непохитна.

Обряд на достаток теж був доволі популярним. Потрібно було зібрати увесь дріб'язок в гаманці та роздати бідним, перед тим промовивши: «нехай мої гроші допоможуть всім, хто їх потребує. Навколо обернуться і до мене достатком повернуться».

Також наші предки вірили, що у цю ніч можна отримати відповіді на найскладніші питання. Для цього треба було на ім'я назвати померлого родича та звернутись до нього: «Сьогодні тобі в цей світ приходить – мені пораду приносити. Підкажи, як мені завершити справу».

Прикмети на Велесову ніч

Зазвичай, побачити мертвого родича у сні носило негативний характер та вважалось поганою прикметою, але тільки не у цей день. На Велесову ніч це навпаки – дуже добрий знак.

Не можна було у переддень позичати гроші, інакше винесеш із дому достаток і весь наступний рік будеш у скрутному становищі.

Дуже поганою прикметою вважалось, якщо незнайомец у цей вечір постукає у двері. Це означало, що хтось із мешканців будинку помре протягом наступного року. Такій людині у слід промовляли: «Охолонь, незнайомця слід, не вчинивши нам біди».

Попри популярну погану прикмету з чорною кішкою, у цей день її не так боялись, як чорну собаку. Запримітити таку біля дому – означало, що скоро з'явиться ворог, який буде псувати життя родині. Побачити білу собаку біля будинку, навпаки, означало що у родині буде новий товариш.

Святкування

У найдревніших предків була традиція у цю ніч запалювати багаття у найвищій точці їх земельної ділянки, стрибати через багаття. Також ходити по розпеченому вугіллі – цей процес символізував очищення тіла і духа від злих сил.

Також у вечір перед ніччю всіх мертвих влаштовували мовчазну вечерю: накривали стіл для себе і для померлих родичів, яких би хотіли запросити до трапези, а під час вечері згадували про них хороші речі.

Назва Хелловін прижилась від англійського свята та перекладається як «ніч усіх святих». Хоча насправді це ніч усіх мертвих – просто таких змін назва зазнала уже в християнські часи. Це зумовлено тим, що язичники не боялись смерті і зустрічали її спокійно, а у християнських традиціях свято на честь мерців сприймалось з острахом, а спілкування з потойбічним світом засуджували. Тому з часом традиції та назва видозмінились.

У будь-якому разі, не зважаючи на те, як у різних релігіях ставляться до цього дня – немає нічого поганого у тому, щоб згадати своїх предків та віддати їм шану в ніч, коли приходять з потойбічного світу. Можливо, ви зміните свою думку, щодо іноземного походження свята та вирішите поставити свічку на підвіконні, як маячок для душ до рідного дому, чи навіть залишите для них частування.

Ресурс тексту: одиничний

Формат тексту: цілісний

Тип тексту: розповідь

Ситуація: особистісна

Розташування і розмір тексту – 1 сторінка

Відповідаючи на питання, скористайтеся інформацією на попередній сторінці

Завдання 1 . Як у давніх українців називалось свято з 31 жовтня на 1 листопада?

- А. Хелловін.
- Б. Ніч усіх святих.
- В. Велесова ніч.
- Г. Ніч потойбіччя.

Оцінювання завдання 1

Процеси читання: розуміння тексту, а саме інтегрування смислів і формулювання умовиводу на основі поєднання інформації з тексту й уміння інтегрувати власні знання

Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту:

цілісний

Тип тексту:

розповідь.

Ситуація:

особистісна.

Відповідь зараховано повністю

Код 1:	Відповідь В. Велесова ніч.
--------	-----------------------------------

Відповідь не зараховано

Код 0:	Інші відповіді
Код 9:	Відповіді немає

Завдання 2А. З якою метою наші предки розпалювали багаття, стрибали через нього та ходили по розпеченому вугіллю?

- А. Щоб мати достаток.
- Б. Щоб отримати відповіді на найскладніші питання.
- В. Цей процес символізував єднання з померлими.
- Г. Цей процес символізував очищення тіла і духа від злих сил.

Оцінювання завдання 2А

Процеси читання: розуміння тексту, а саме інтегрування смислів і формулювання умовиводу на основі інформації з тексту

Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту:

цілісний

Тип тексту:

розповідь.

Ситуація:

особистісна.

Відповідь зараховано повністю

	Пояснення, які головні моменти мають бути враховані
Код 1:	Г. Цей процес символізував очищення тіла і духа від злих сил.

Відповідь не зараховано

	Пояснення, які відповіді не будуть зараховані
Код 0:	Інші відповіді
Код 9:	Відповіді немає

Завдання 2Б. Як вплинуло прийняття християнства на назву язичницького свята?

Процеси читання: осмислення форми тексту. **Формат тексту:** цілісний

Ресурс тексту: одиничний.

Тип тексту: розповідь.

Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

	Пояснення, які головні моменти мають бути враховані	Приклади відповідей, які будуть зараховані повністю
Код 1:	Назва Хелловін прижилась від англійського свята та перекладається як «ніч усіх святих». Хоча насправді це ніч усіх мертвих – просто таких змін назва зазнала уже в християнські часи. Це зумовлено тим, що язичники не боялись смерті і зустрічали її спокійно, а у християнських традиціях свято на честь мерців сприймалось з острахом, а спілкування з потойбічним світом засуджували. Тому з часом традиції та назва видозмінились.	<ul style="list-style-type: none"> • Воно змінилось з назви “Ніч усіх мертвих” на назву “Ніч усіх святих”. • Назва свята змінилась.

Відповідь не зараховано

	Пояснення, які відповіді не будуть зараховані	Приклади відповідей, які не будуть зараховані
Код 0:	Інші відповіді.	<ul style="list-style-type: none"> • Не вплинуло. • Свято відмінили. • Його стали святкувати в інший час.
Код 9:	Відповіді немає	

Завдання 3. Який з наведених обрядів не притаманний Велесовій ночі?

- А. Обряд на достаток;
- Б. Обряд на вірність;
- В. Записування бажань на папірці;
- Г. Обряд із дзеркалом.

Оцінювання завдання 3

Процеси читання: розуміння тексту, а саме інтегрування смислів і формулювання умовиводу: визначення причини.

Ресурс тексту: одиничний.

Формат тексту: цілісний.

Тип тексту: розповідь.

Ситуація: особистісна.

Відповідь зараховано повністю

Код 1:	Відповідь Г. Обряд із дзеркалом.
--------	----------------------------------

Відповідь не зараховано

Код 0:	Інші відповіді
Код 9:	Відповіді немає

Завдання 4. Попри популярну погану прикмету з чорною кішкою, у цей день її не так боялись, як чорну собаку. Чому люди боялись зустріти чорну собаку?

- А. Це означало, що родина стане бідною;
- Б. Це означало швидку смерть когось із родичів;
- В. Це означало, що скоро з'явиться ворог, який буде псувати життя родині.

Оцінювання завдання 4

Процеси читання: розуміння тексту, а саме формулювання умовиводу на основі поєднання інформації.

Ресурс тексту: одиничний.

Відповідь зараховано повністю

Формат тексту: цілісний.

Тип тексту: розповідь.

Ситуація: особистісна.

Код 1:	Відповідь В. Це означало, що скоро з'явиться ворог, який буде псувати життя родині.
--------	---

Відповідь не зараховано

Код 0:	Інші відповіді
Код 9:	Відповіді немає

Український хелловін або Велесова ніч: дата, історія, традиції, обряди, прикмети

В Україні вже багато років відзначають свято хелловін у ніч з 31 жовтня на 1 листопада. За легендою у цю ніч душі всіх померлих приходять на землю та блукають вулицями. Виявляється, в українців раніше був свій хелловін. Існував він за часів вірування у різних богів і звався Велесова ніч (в честь одного з язичницьких божеств). Святкувалась Велесова ніч так само з 31 жовтня на 1 листопада, коли душі усіх померлих спускались на землю.

У ніч на 1 листопада прийнято згадувати хороші речі про своїх померлих родичів, ставити свічку, аби їх душа знайшла дорогу до вашого дому та залишати на вулиці чи на підвіконні частування для потойбічних гостей. Найбільшою вдачею вважалось побачити у сні в цю ніч когось із померлих родичів.

Хто такий Велес?

Велес – це дохристиянський, язичницький бог. Його вважали богом мистецтва, музики, поезії, краси, таланту, щастя та любові. Він покровитель усіх творчих людей, волхвів, віщунів та ясновидців. А також опікун усього живого. Вважали, що саме він відповідальний за розквіт людської душі.

Також, Велеса вважали покровителем худоби. Вірили, що саме він навчив людей співіснувати з природою: обробляти землю, вирощувати зерно, пасти худобу та брати молоко. Він вчив не вбивати тварину, а вчитись доглядати за нею, дбати про неї і за це брати у неї зстрижене хутро чи молоко.

Згідно віруванням Велес, перш за все – бог достатку. Тож наші предки шанували його так само сильно, як і Перуна, та ставились з повагою до традицій на Велесову ніч.

Які обряди існують на Велесову ніч?

Велесова ніч – це час містичний, тож люди вірили, що їх бажання у цю ніч можуть здійснитись. Записували їх на папірці і клали під подушку перед сном, промовляючи слова: «Темна ніч, заклинаю мені допомогти.

Велес, потрудися, загадане, появився».

Для того, аби дізнатись, вірна тобі друга половинка чи ні, потрібно було взяти її обручку, нанизати на нитку та підвісити, а якщо стоїть на місці – значить її вірність непохитна.

Обряд на достаток теж був доволі популярним. Потрібно було зібрати увесь дріб'язок в гаманці та роздати бідним, перед тим промовивши: «нехай мої гроші допоможуть всім, хто їх потребує. Навколо обернуться і до мене достатком

повернуться».

Також наші предки вірили, що у цю ніч можна отримати відповіді на найскладніші питання. Для цього треба було на ім'я назвати померлого родича та звернутись до нього: «Сьогодні тобі в цей світ приходити – мені пораду приносити. Підкажи, як мені завершити справу».

Прикмети на Велесову ніч

Зазвичай, побачити мертвого родича у сні носило негативний характер та вважалось поганою прикметою, але тільки не у цей день. На Велесову ніч це навпаки – дуже добрий знак.

Не можна було у переддень позичати гроші, інакше винесеш із дому достаток і весь наступний рік будеш у скрутному становищі.

Дуже поганою прикметою вважалось, якщо незнайомиць у цей вечір постукає у двері. Це означало, що хтось із мешканців будинку помре протягом наступного року. Такій людині у слід промовляли: «Охолонь, незнайомця слід, не вчинивши нам біди».

Попри популярну погану прикмету з чорною кішкою, у цей день її не так боялись, як чорну собаку. Запримітити таку біля дому – означало, що скоро з'явиться ворог, який буде псувати життя родині. Побачити білу собаку біля будинку, навпаки, означало що у родині буде новий товариш.

Святкування

У найдревніших предків була традиція у цю ніч запалювати багаття у найвищій точці їх земельної ділянки, стрибати через багаття. Також ходити по розпеченому вугіллі – цей процес символізував очищення тіла і духа від злих сил.

Також у вечір перед ніччю всіх мертвих влаштовували мовчазну вечерю: накривали стіл для себе і для померлих родичів, яких би хотіли запросити до трапези, а під час вечері згадували про них хороші речі.

Назва Хелловін прижилась від англійського свята та перекладається як «ніч усіх святих». Хоча насправді це ніч усіх мертвих – просто таких змін назва зазнала уже в християнські часи. Це зумовлено тим, що язичники не боялись смерті і зустрічали її спокійно, а у християнських традиціях свято на честь мерців сприймалось з острахом, а спілкування з потойбічним світом засуджували. Тому з часом традиції та назва видозмінились.

У будь-якому разі, не зважаючи на те, як у різних релігіях ставляться до цього дня – немає нічого поганого у тому, щоб згадати своїх предків та віддати їм шану в ніч, коли приходять з потойбічного світу. Можливо, ви зміните свою думку, щодо іноземного походження свята та вирішите поставити свічку на підвіконні, як маячок для душ до рідного дому, чи навіть залишите для них частування.

Відповідаючи на питання, скористайтеся інформацією на попередній сторінці

Завдання 1 . Як у давніх українців називалось свято з 31 жовтня на 1 листопада?

- А.** Хелловін.
- Б.** Ніч усіх святих.
- В.** Велесова ніч.
- Г.** Ніч потойбіччя.

Завдання 2А. З якою метою наші предки розпалювали багаття, стрибали через нього та ходили по розпеченому вугіллю?

- А. Щоб мати достаток.
- Б. Щоб отримати відповіді на найскладніші питання.
- В. Цей процес символізував єднання з померлими.
- Г. Цей процес символізував очищення тіла і духа від злих сил.

Завдання 2Б. Як вплинуло прийняття християнства на назву язичницького свята?

Завдання 3. Який з наведених обрядів не притаманний Велесовій ночі?

- А. Обряд на достаток;
- Б. Обряд на вірність;
- В. Записування бажань на папірці;
- Г. Обряд із дзеркалом.

Завдання 4. Попри популярну погану прикмету з чорною кішкою, у цей день її не так боялись, як чорну собаку. Чому люди боялись зустріти чорну собаку?

- А. Це означало, що родина стане бідною;
- Б. Це означало швидку смерть когось із родичів;
- В. Це означало, що скоро з'явиться ворог, який буде псувати життя родині.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ

Божкова Любов Олександрівна – вчитель української мови, української літератури та зарубіжної/світової літератури Богданівського опорного закладу загальної середньої освіти Чернігівської селищної ради Чернігівського району Запорізької області.

Густенко Ольга Олександрівна – вчитель української мови, української літератури та зарубіжної/світової літератури Херсонської спеціалізованої школи I-III ступенів №52 з поглибленим вивченням української мови Херсонської міської ради.

Дячок Світлана Олександрівна – учитель-методист зарубіжної літератури Колиндянської загальноосвітньої школи I-III ступенів Тернопільської області, заступник директора з навчально-виховної роботи Чортківського коледжу економіки та підприємництва Тернопільського національного економічного університету.

Желізо Юлія Вікторівна – вчитель зарубіжної/світової літератури Тернопільської загальноосвітньої школи I-III ступенів №24 м. Тернополя.

Искоростенська Тетяна Миколаївна – вчитель української мови та літератури, заступник директора з виховної роботи Комунального закладу «Тетіївський навчально-виховний комплекс «Гімназія-загальноосвітня школа I-III ступенів» Тетіївської міської ради Київської області.

Лобунська Олена Анатоліївна – вчитель української мови та літератури, керівник Навчально-виховного об'єднання «Олександрійська гімназія імені Т.Г. Шевченка – ЗНЗ I-II ступенів – школа мистецтв» Олександрійської міської ради Кіровоградської області.

Міхеєва Вікторія Геннадіївна – викладач української літератури Комунального закладу «Одеський педагогічний фаховий коледж» м. Одеси.

Могила Алла Григорівна – вчитель української мови та літератури Херсонської спеціалізованої школи I-III ступенів № 52 з поглибленим вивченням української мови Херсонської міської ради.

Путятіна Світлана Євгенівна – вчитель української мови та української літератури Богданівського опорного закладу загальної середньої освіти Чернігівської селищної ради Чернігівського району Запорізької області.

Цінько Світлана Василівна – вчитель української мови та літератури Комунального закладу Сумської обласної ради «Глухівський ліцей-інтернат з посиленою військово-фізичною підготовкою», доцент кафедри української мови, літератури та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

УКЛАДАЧІ

Локшина Олена Ігорівна, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, завідувач відділу порівняльної педагогіки Інституту педагогіки НАПН України, <https://orcid.org/0000-0001-5097-9171>.

Заболотна Оксана Адольфівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземних мов Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, <https://orcid.org/0000-0003-4901-1053>

ЗАГАЛЬНА РЕДАКЦІЯ

Топузов Олег Михайлович, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України, віце-президент НАПН України, директор Інституту педагогіки НАПН України, <https://orcid.org/0000-0001-7690-1663>.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Європейська якість навчання для кращої успішності учнів

Збірник завдань у форматі PISA для розвитку читацької грамотності учнів

Авторський колектив

Божкова Любов Олександрівна, Густенко Ольга Олександрівна, Дячок Світлана Олександрівна, Желізко Юлія Вікторівна, Іскоростенська Тетяна Миколаївна, Лобунська Олена Анатоліївна, Міхеєва Вікторія Геннадіївна, Могила Алла Григорівна, Путятіна Світлана Євгенівна, Цінько Світлана Василівна

Укладачі

Локшина Олена Ігорівна, Заболотна Оксана Адольфівна

За загальною редакцією Олега Михайловича Топузова

(Електронне видання)

Обсяг 4,03 ум. друк. арк.

Видавництво «Педагогічна думка»

04053, м. Київ, вул. Січових Стрільців, 52-а, корп. 2;

тел./факс: (044) 481-38-85

book-xl@ukr.net

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до

Державного реєстру видавців, виготовників

розповсюджувачів видавничої продукції

Серія ДК №3563 від 28.08. 2009 р